

ອີເລັກໂຕຣນິກຂັ້ນສູງ

Advanced Electronics

ສອນໂດຍ: ອຈ. ປທ. ແກ້ວກັນລະຍາ ສີຫາລາດ

Tel & WhatsApp: 020 55607618

Email: ke.sihalath.nuol.edu.la

ບົດທີ 1

ທຣາຊິດເຕີສະໜາມໄຟຟ້າ (Field Effect Transistor)

ຈຸດປະສົງ

ເພື່ອສຶກສາການໄປແອັດທຣາຊິດເຕີສະໜາມໄຟຟ້າ

- ໂຄງສ້າງແລະການທຳງານຂອງ JFET
- ໂຄງສ້າງແລະການທຳງານຂອງ MOSFET
- ເສັ້ນຄຸນລັກສະນະຖ່າຍໂອນຂອງ JFET
- ເສັ້ນຄຸນລັກສະນະຖ່າຍໂອນຂອງ MOSFET

1. FET: Field Effect Transistor

- ເຟດເປັນອຸປະກອນສານເຄິ່ງຕົວອີກຊະນິດໜຶ່ງ ທີ່ມີປະໂຫຍດແລະນຳມາໃຊ້ງານກັນຫຼາຍ ສຳລັບທຣາຊິດເຕີ BJT ມີຂໍ້ເສຍຈະມີຄວາມກົດກັ້ນທາງເບື້ອງຂາເຂົ້າ (Input Impedance) ຄ່ອນຂ້າງຕ່ຳ ດັ່ງນັ້ນເມື່ອມາໃຊ້ໃນວົງຈອນທີ່ຕ້ອງການ Input Impedance ສູງໆ ຈະຕ້ອງອອກແບບວົງຈອນຄ່ອນຂ້າງຍາກ ແຕ່ ບັນຫານີ້ຈະໝົດໄປຖ້າຫາກໃຊ້ເຟດແທນທຣາຊິດເຕີເນື່ອງຈາກ ວ່າມີ Input Impedance ສູງ

1.1 FET: Field Effect Transistor

FET ຄືອຸປະກອນສານເຄິ່ງຕົວນຳທີ່ອາໄສສະໜາມໄຟຟ້າຄວບຄຸມການໄຫຼຂອງກະແສ FET ຈັດໃນຮູບແບບປະເພດ Unipolar Device ເພາະວ່າກະແສທີ່ໄຫຼໃນ Channel ເປັນການເຄື່ອນທີ່ຂອງພາຫະປະເພດດຽວ ໂດຍສະຫຼຸບ FET ຊະນິດຕ່າງໆ ແບ່ງໄດ້ດັ່ງນີ້:

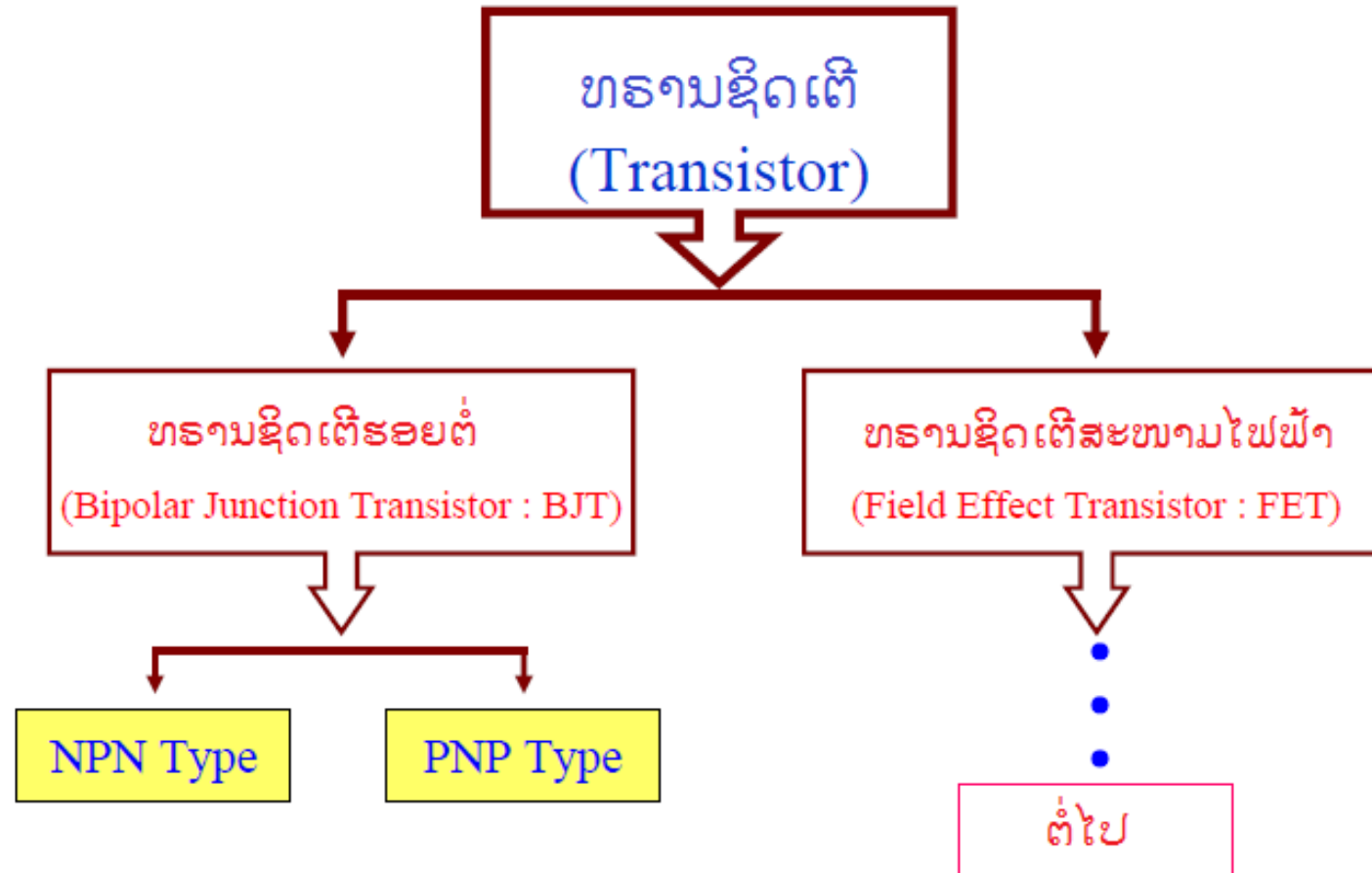
1. JFET (Junction Field Effect Transistor)

- N - Channel
- P - Channel

2. MOSFET (Metal Oxide Semiconductor FET)

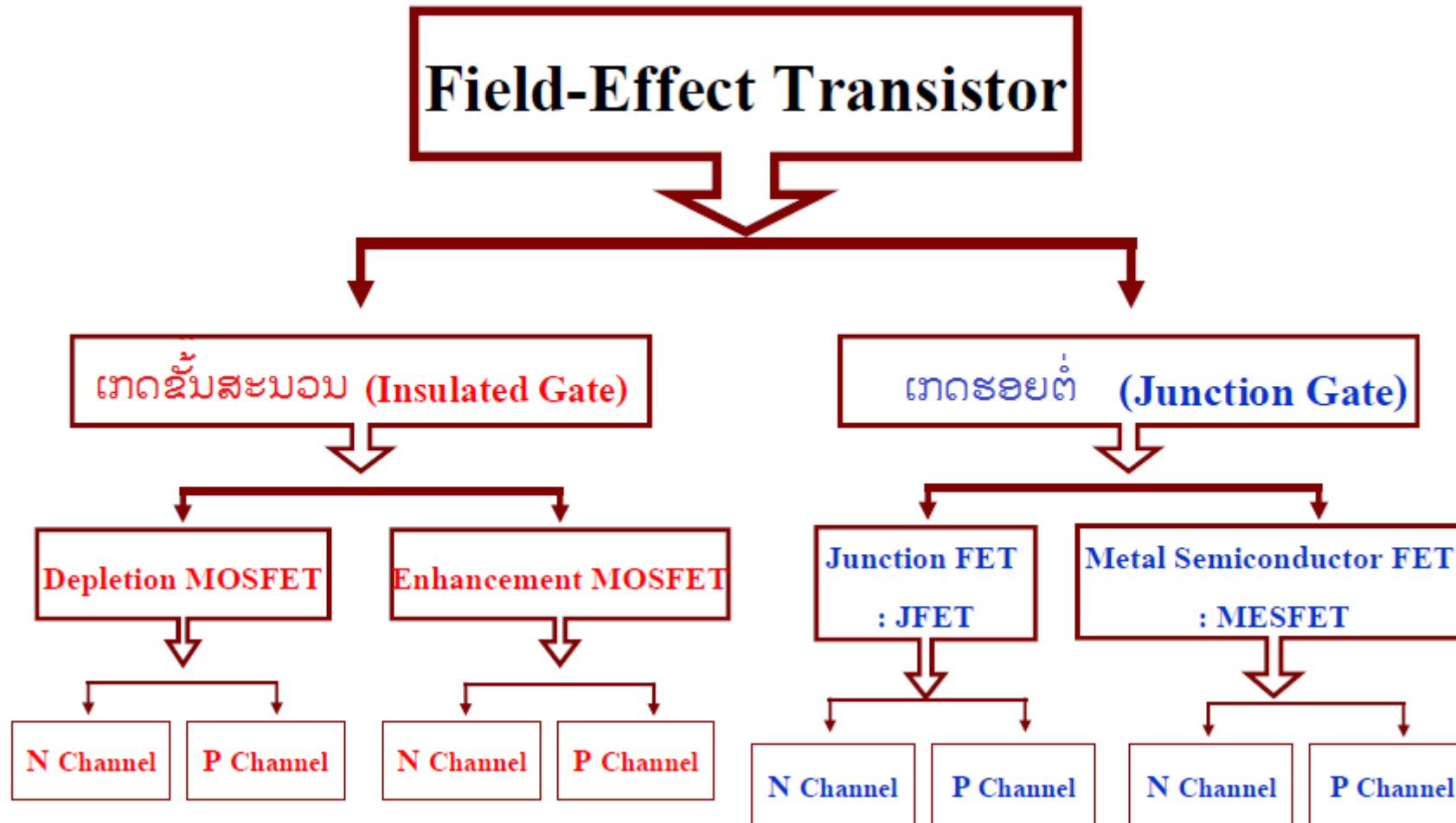
- D-MOSFET (Depletion Type)
  - N - Channel
  - P - Channel
- E-MOSFET (Enhancement Type)
  - N - Channel

1.1 FET: ຊະນິດຂອງທຣາຊິດເຕີສະໜາມໄຟຟ້າ

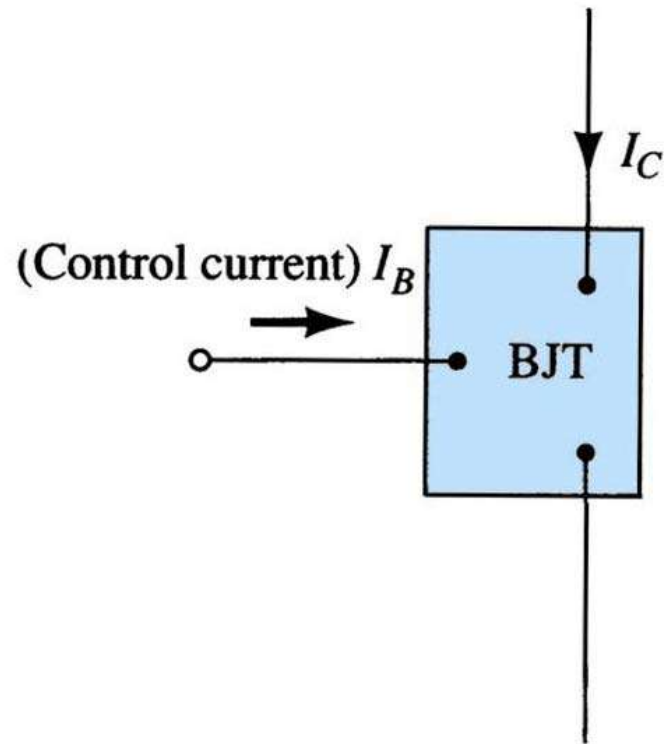
3

1.1 FET: ຊະນິດຂອງທຣາຊິດເຕີສະໜາມໄຟຟ້າ

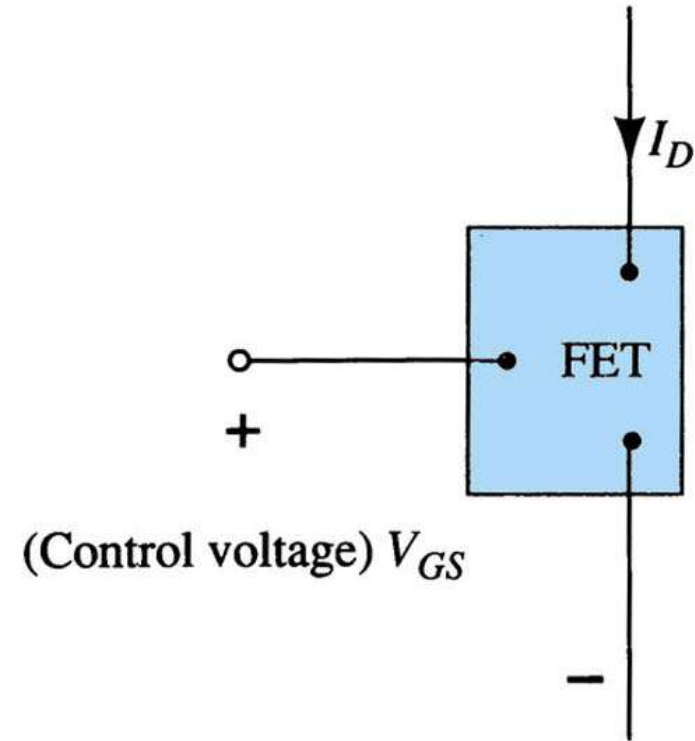

1.2 FET: JFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ

Current Control Device

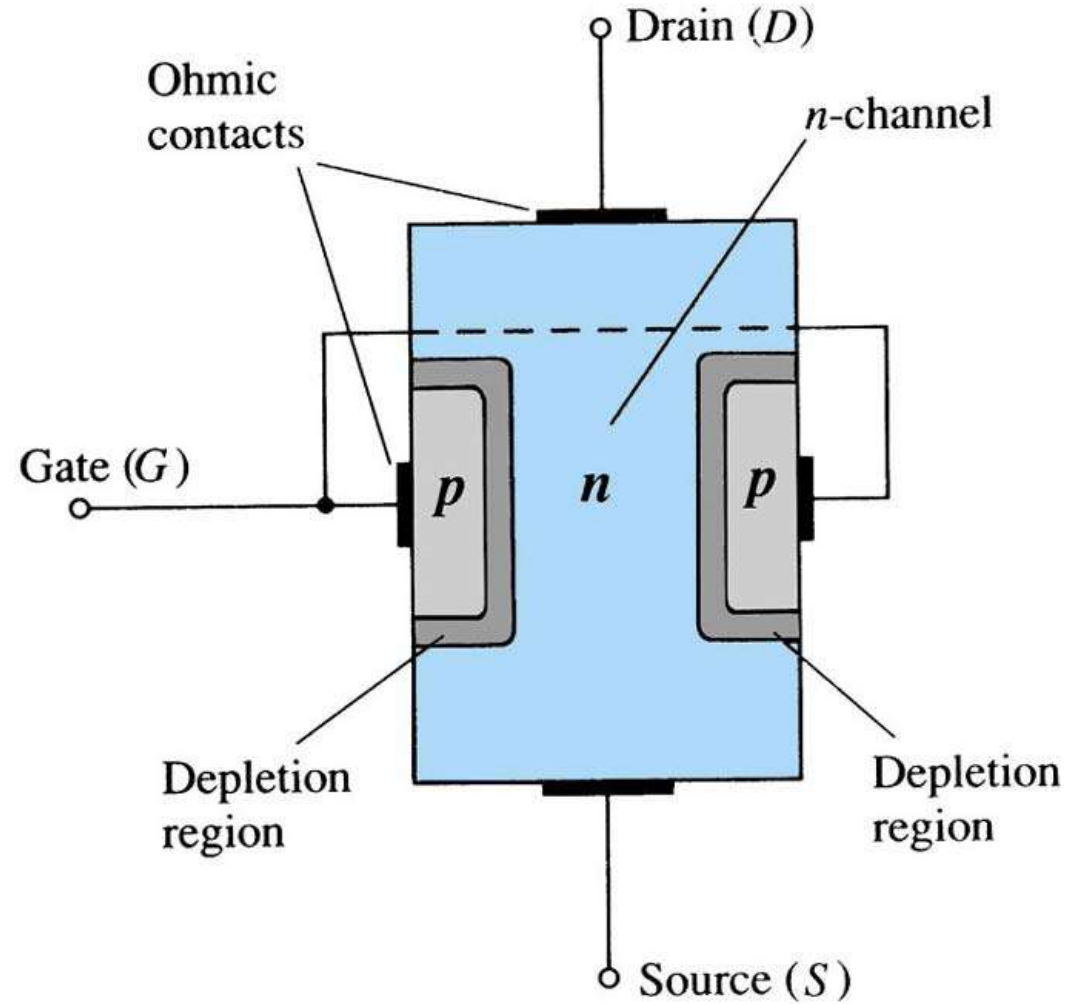

Voltage Control Device

1.2 FET: **JFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n channel*

ມີຂາ 3 ຂາ: ຂາເດຣນ (Drain : D)
ແລະ ຂາຊອດ (Source : S)
ຕໍ່ທີ່ n-channel, ສ່ວນຂາເກດ (Gate : G)
ຕໍ່ທີ່ p-type

JFET n-channel

1.2 FET: JFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n channel*

ການທຳງານຂອງ JFET ຈະອະທິບາຍ 2 ກໍລະນີຄື:

ແຮງໄຟທີ່ຂາ **G** ແລະຂາ **S** ມີຄ່າເທົ່າສູນ ($V_{GS}=0$)

ແຮງໄຟທີ່ຂາ **G** ແລະຂາ **S** ມີຄ່າເປັນລົບ (V_{GS} ເປັນລົບ)

1.2 FET: JFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n channel*

ຂະນະທີ່ $V_{GS} = 0$

ຈາກຮູບລຸ່ມນີ້ເມື່ອຈ່າຍແຮງໄຟ V_{DD} ຈາກແຫຼ່ງຈ່າຍ

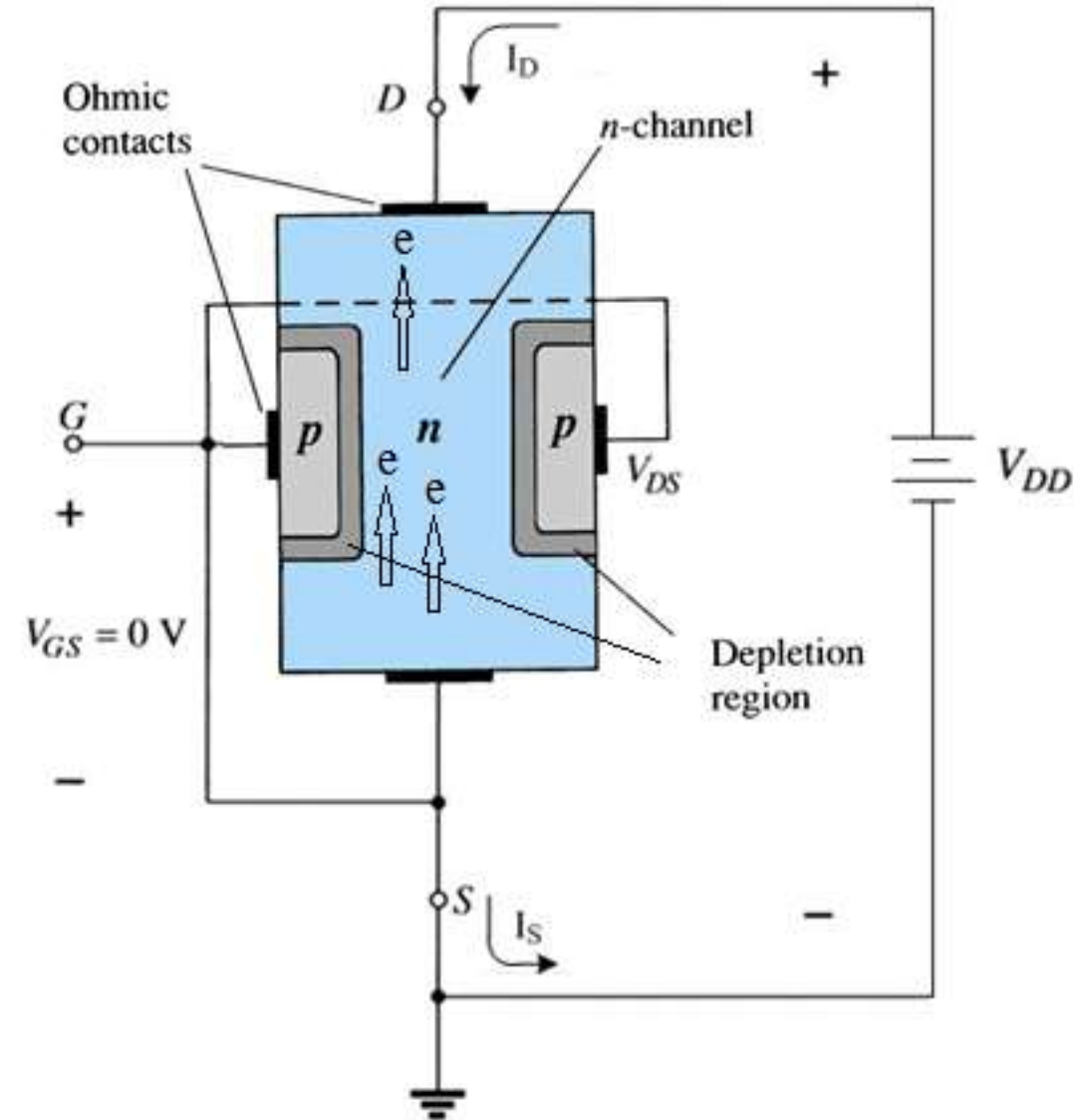
ແຮງໄຟໃຫ້ມີຄ່າເທົ່າກັບ V_{DS} ກຳນົດໃຫ້ $V_{GS} = 0$

ອີເລັກຕຣອນຈະດູດມາທີ່ຂາ D ເຮັດໃຫ້ກະແສ I_D

ໄຫຼຜ່ານ *n-channel* ກ່າຍເປັນກະແສ I_S ດັ່ງນັ້ນ

$I_D = I_S$ ແລະມີຄວາມທາງຕົ້ນຂອງ *n-channel*

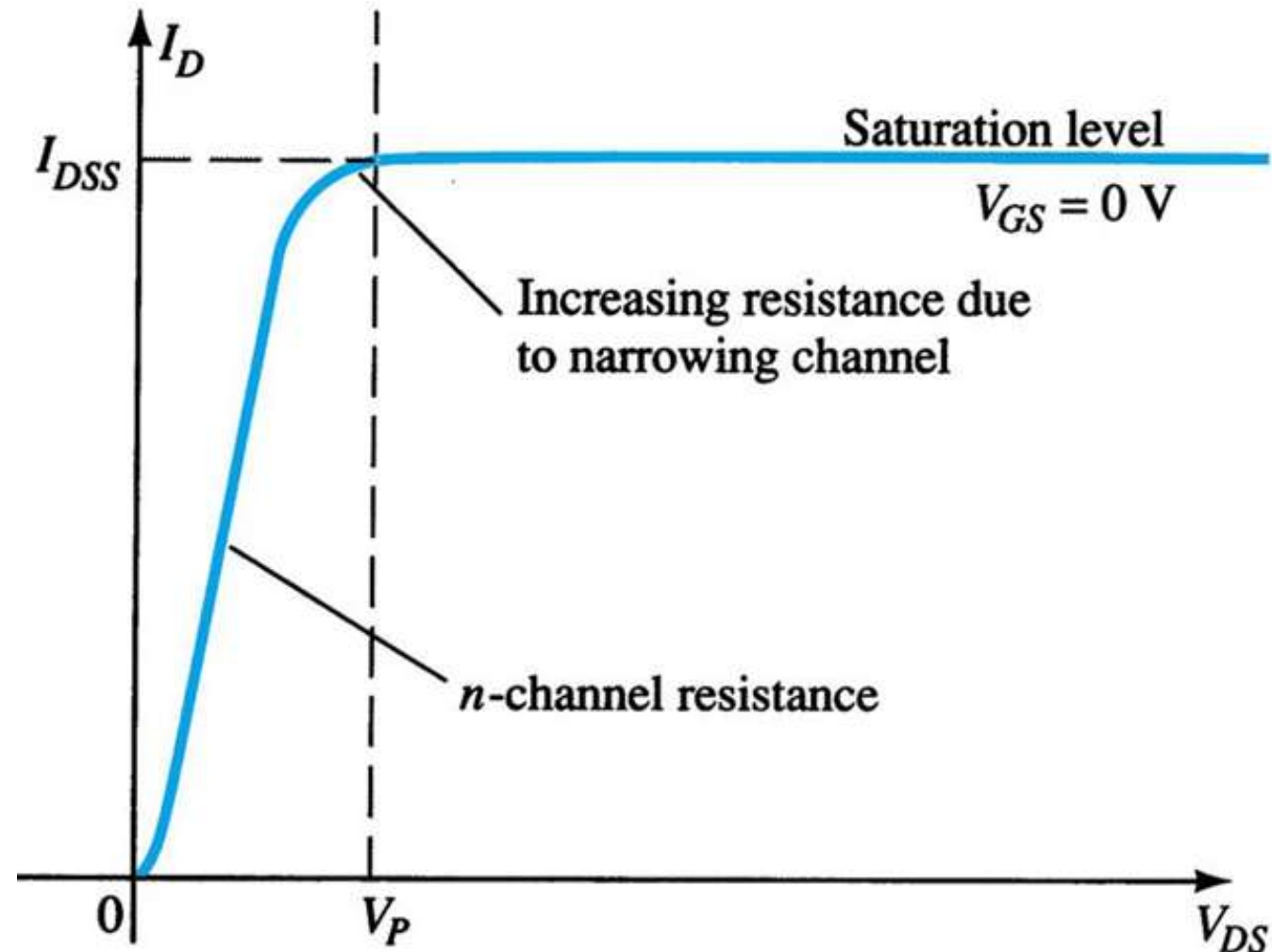
ເປັນຕົວຈຳກັດກະແສ

1.2 FET: JFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n channel*

ຂະນະທີ່ $V_{GS} = 0$

ຈາກຮູບສະແດງຄວາມສຳພັນ I_D ກັບ V_{DS} ເມື່ອ V_{DS} ມີຄ່າເພີ່ມຂຶ້ນພຽງນ້ອຍດຽວ ($V_{DS} < V_P$); I_D ກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນລັກສະນະເຊິ່ງເສັ້ນ (ຕາມກົດຂອງໂອມ) ຂະນະທີ່ V_{DS} ມີຄ່າຕໍ່າຄວາມຕ້ານທານຂອງ JFET ຈະມີຄ່າຄົງທີ່ (ເມື່ອ V_{DS} ເພີ່ມຂຶ້ນບໍລິເວນ Depletion ຈະຂະຫຍາຍຕົວຫຼາຍຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ຄວາມກວ້າງຂອງ channel ລົດລົງຄວາມຕ້ານທານຈຶ່ງເພີ່ມຂຶ້ນ)

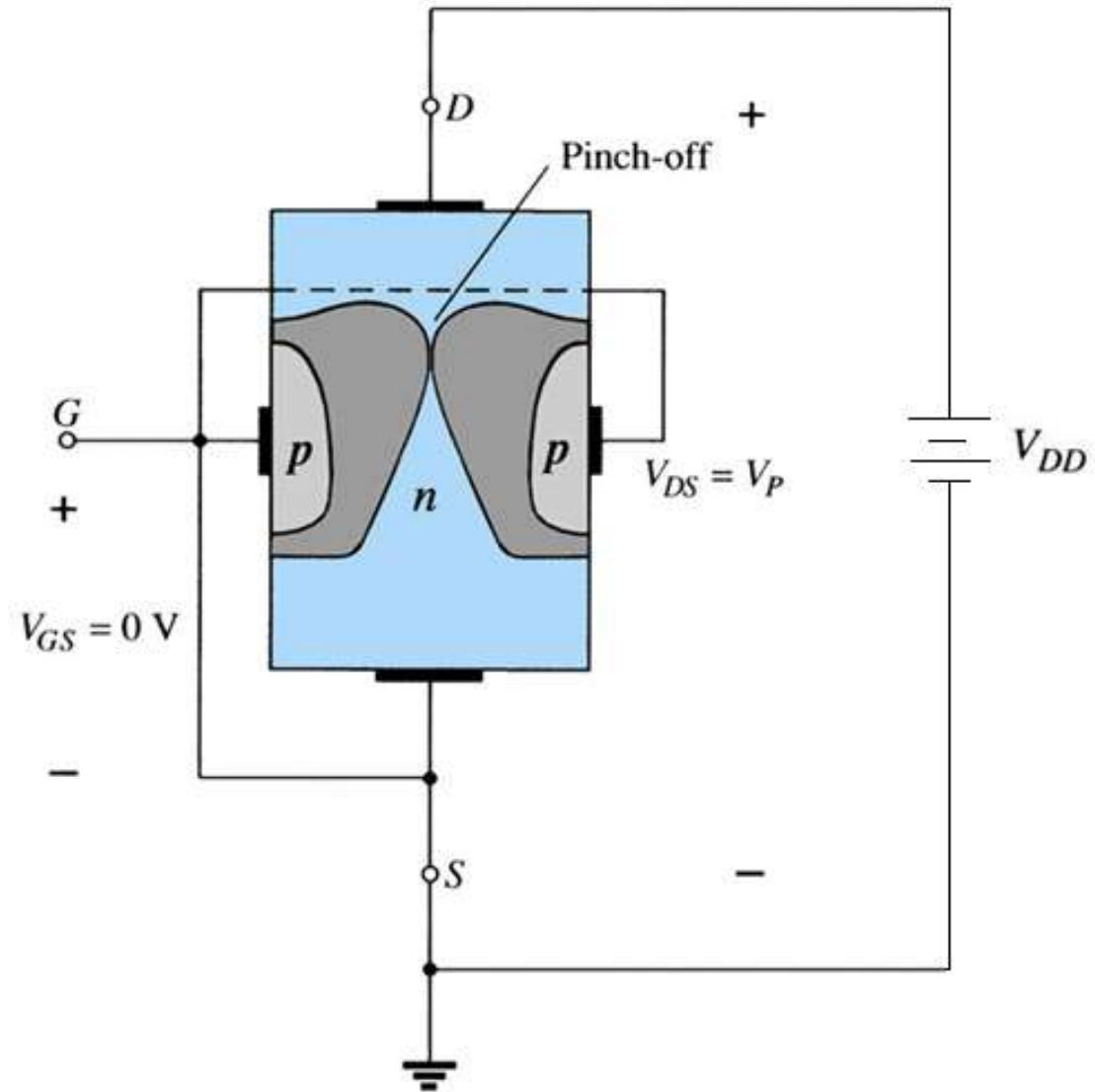

1.2 FET: JFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n channel*

ຂະນະທີ່ $V_{GS} = 0$

ຈາກຮູບຂະນະ V_{DS} ເພີ່ມຂຶ້ນຈົນເຮັດໃຫ້ບໍລິເວນ
ປອດພາຫະທັງ 2 ບໍລິເວນສຳພັດກັນເອີ້ນວ່າ:

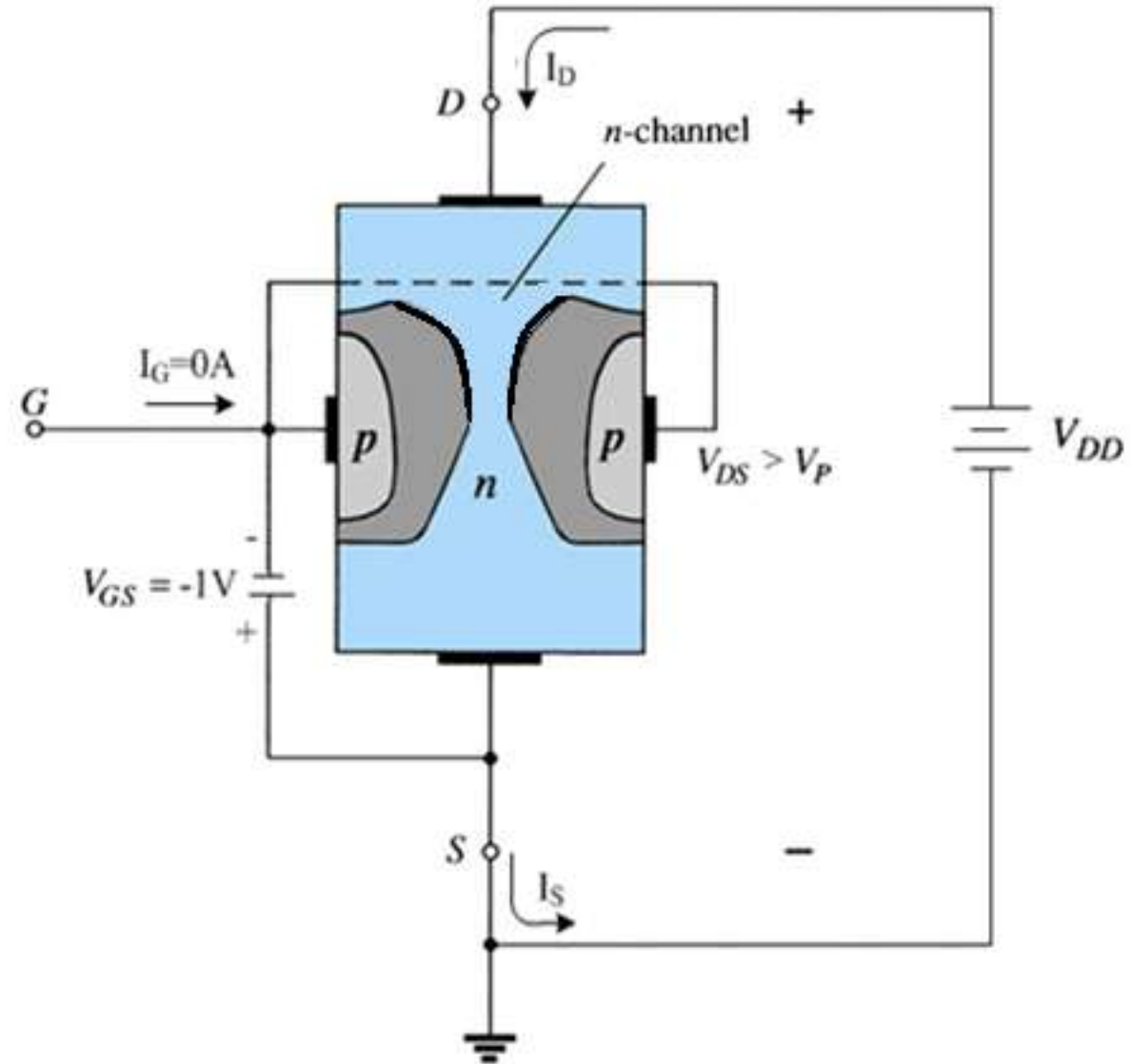
Pinch-off; ຄ່າ V_{DS} ທີ່ຈຸດນີ້ເອີ້ນວ່າ: ແຮງດັນ
ປຣິນອັອບ (**Pinch-off Voltage: V_P**) ແລະເຮັດ
ຈະໃຫ້ I_D ເກີດການອີ່ມຕົວ (I_{DSS}) ຫຼືສະພາບທີ່
JFET ມີ I_D ສູງສຸດຂອງ JFET ຄ່າ I_{DSS} ເກີດ
ຂຶ້ນ ເມື່ອ $V_{GS} = 0$ ແລະ ($V_{DS} \geq |V_P|$)

1.2 FET: JFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n channel*

ຂະນະທີ່ V_{GS} ເປັນລົບ

V_{GS} ເປັນແຮງໄຟທີ່ໃຊ້ຄວບຄຸມ JFET ມີຄວາມສຳພັນກັບ I_D ແລະ V_{DS} ຄືກັນກັບ I_B ທີ່ມີຄວາມສຳພັນກັບ I_C ແລະ V_{CE} ໃນຮານຊິດເຕີ BJT ສຳລັບ JFET *n*-channel ຈະໃຊ້ແຮງໄຟ V_{GS} ເປັນຕົວຄວບຄຸມທີ່ມີ ຄ່າເປັນລົບ ຈາກກຽບ ເມື່ອຈ່າຍໄຟ $V_{GS} = -1V$ ຈະໃຫ້ຂາ G ໄດ້ຮັບໄບແອັດປິ້ນທີ່ບໍລິເວນປອດພາຫະຂະຫຍາຍຕົວຢູ່ແລ້ວ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ລະດັບການອື່ມຕົວຂອງ I_D (I_{DSS}) ແລະ V_{DS} ທີ່ຕົວມີຄ່າລຸດລົງ

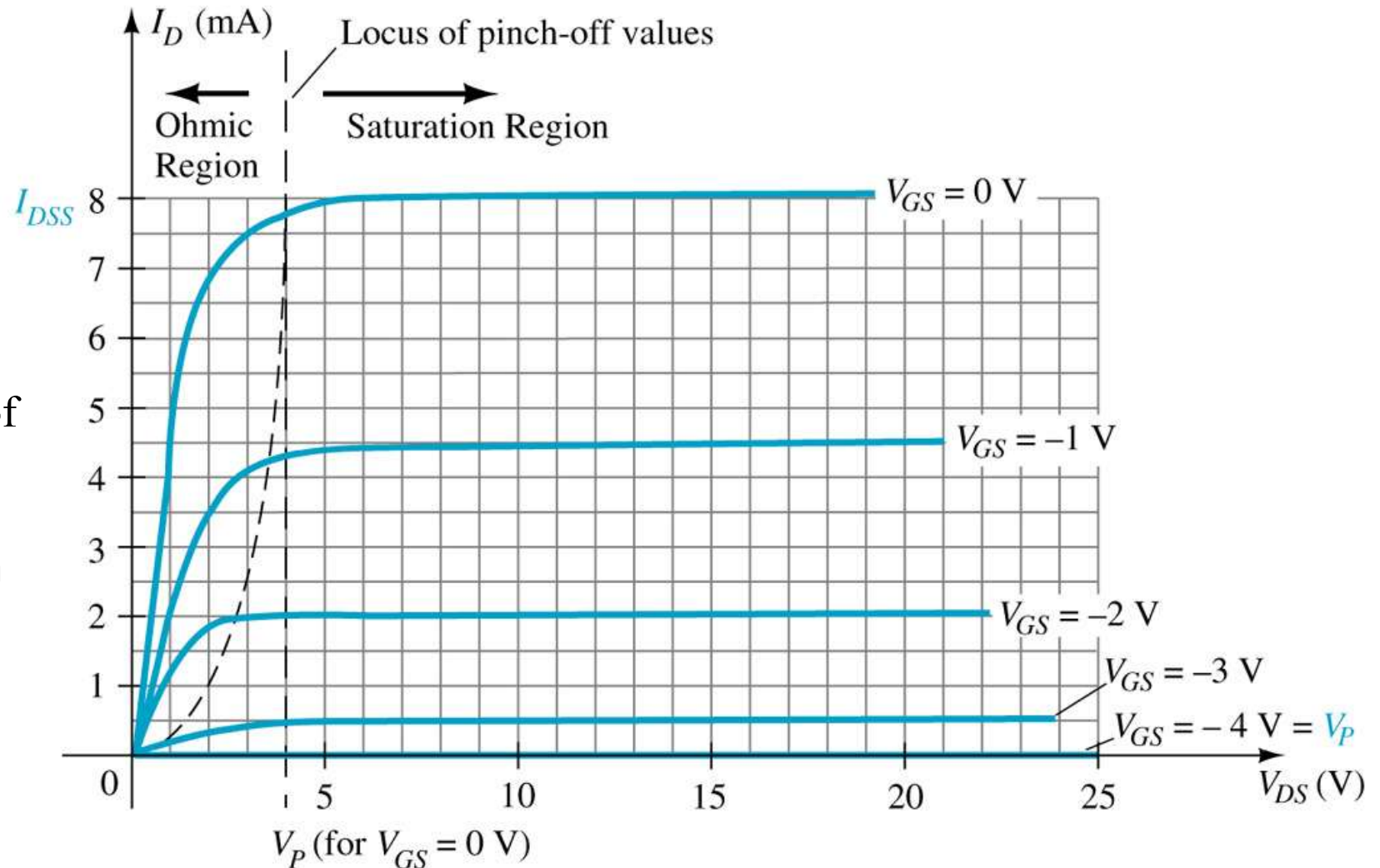
1.2 FET: JFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n channel*

ຂະນະທີ່ V_{GS} ເປັນລົບ

ຈາກຮູບຈະລຸດລົງເລື້ອຍໆ ເມື່ອ V_{GS} ເປັນລົບຫຼາຍຂຶ້ນຕາມລຳດັບ ດັ່ງນັ້ນຄ່າ V_P ຈຶ່ງລຸດລົງຕາມເສັ້ນ

ທາງໂລຄັດຂອງພິນອັອບ (Locus of Pinch off Values) ເຊິ່ງມີລັກສະນະ ເປັນ Parabola ຖ້າ V_{GS} ມີຄ່າເປັນ ລົບເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ຈົນກະທັ່ງ

$V_{GS} = V_P$ ຈະໄດ້ $I_D = 0 \text{ mA}$

1.2 FET: JFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n channel*

ຂະນະທີ່ V_{GS} ເປັນລົບ

ບໍລິເວນຂວາມືຂອງ Locus Pinch off Values ຄືບໍລິເວນອື່ມຕົວ (Saturation Region) ຖ້ານຳໃຊ້ໃນວົງຈອນຂະຫຍາຍຈະໄດ້ສັນຍານອອກ ມາເປັນເຊິ່ງເສັ້ນ ຕ່າງກັບ ບໍລິເວນອື່ມຕົວຂອງ BJT ເຊິ່ງບໍ່ສາມາດນຳເອົາໄປ ໃຊ້ໃນການຂະຫຍາຍສັນຍານໄດ້ ເພາະ ຈະເຮັດໃຫ້ສັນຍານ Output ຜິດພ້ຽນ

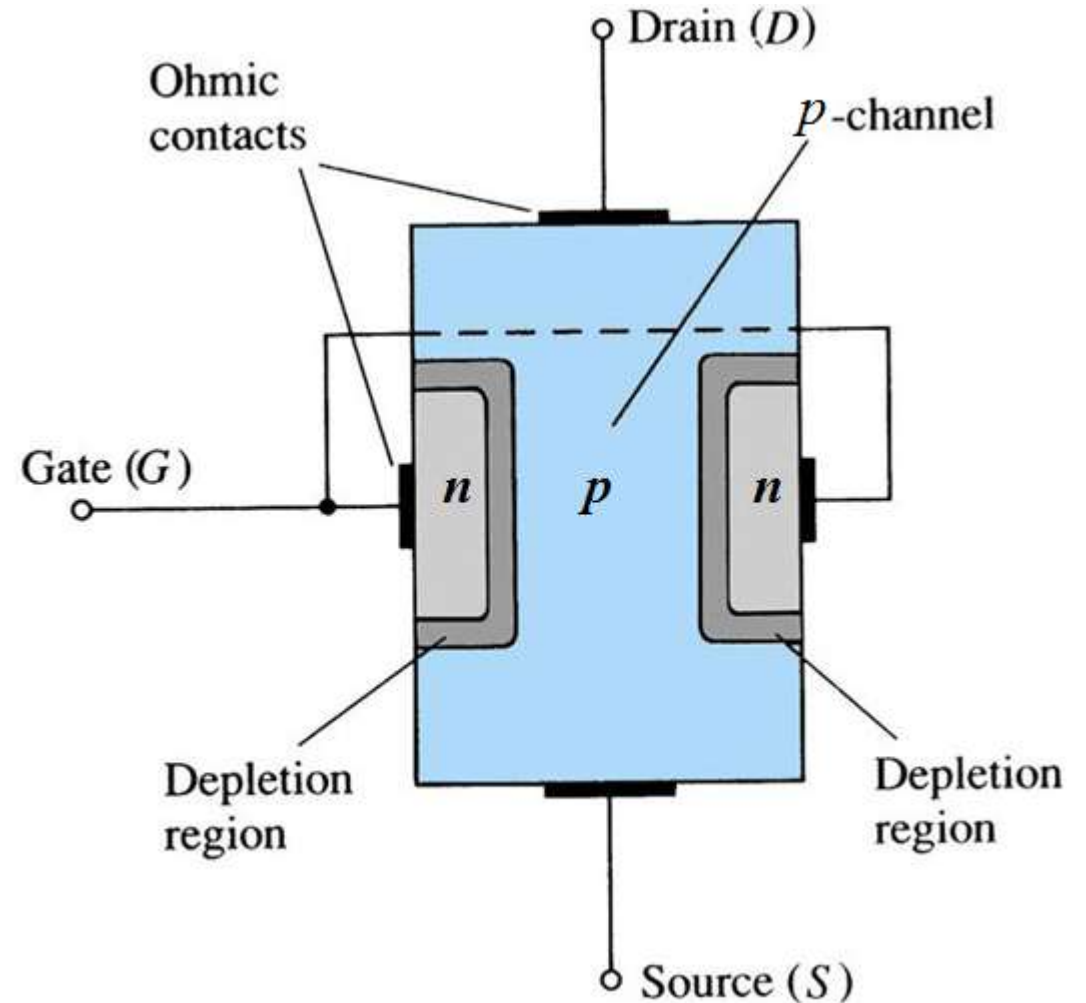
1.2 FET: **JFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *p channel*

JFET *p*-channel ມີໂຄງສ້າງຄືກັນ

ກັບ *n*-channel ແຕ່ມີການສະຫຼັບຕຳແໜ່ງ

ສານເຄື່ອງຕົວນຳຊະນິດ *n* ແລະສານເຄື່ອງຕົວ

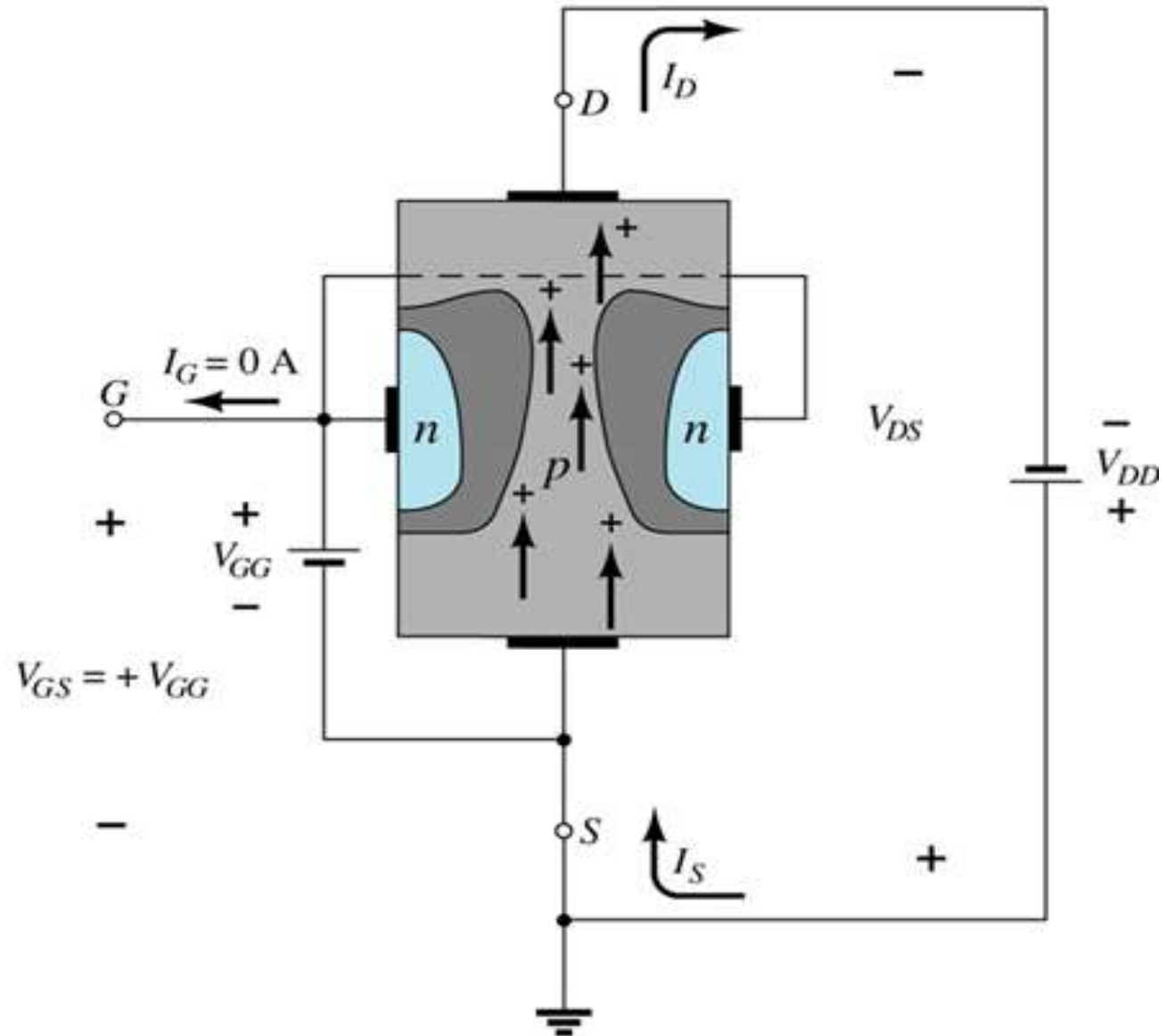
ນຳຊະນິດ *p* ດັ່ງຮູບ

1.2 FET: **JFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *p channel*

ຈາກຮູບ ຈະເຫັນວ່າກະແສທັງໝົດຈະມີ
ທິດທາງປີ້ນກັນ ເນື່ອງຈາກບໍ່ກຳເນີດ
ແຮງໄຟທີ່ຈ່າຍໃຫ້ມີຂົ້ວປີ້ນກັນເມື່ອ
ແຮງໄຟ V_{GS} ທີ່ເປັນບວກມີຄ່າເພີ່ມ
ຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ບໍລິເວນປອດພາຫະ
ຂະຫຍາຍຕົວ ນອກຈາກນີ້ V_{DS}
ສະແດງຄ່າລົບ (ແທນຄ່າບວກໃນ
ກໍລະນີ *n*-channel)

1.2 FET: **JFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: p channel

ດັ່ງຮູບ ເມື່ອ V_{DS} ມີຄ່າລົບເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ຈົນເຖິງລະດັບທີ່ເຮັດໃຫ້ເສັ້ນສະແດງສູງຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ໂດຍບໍ່ມີຂອບເຂດຈຳກັດອຸປະກອນດັ່ງກ່າວນັ້ນຈະເກີດຄວາມເສຍຫາຍ (Breakdown)

ຖ້າຫາກເຮົາຮູ້ຄ່າ V_{DS} ສູງສຸດ

ທີ່ $V_{DS(max)}$ ຂອງອຸປະກອນຕົວ ນັ້ນຈາກ

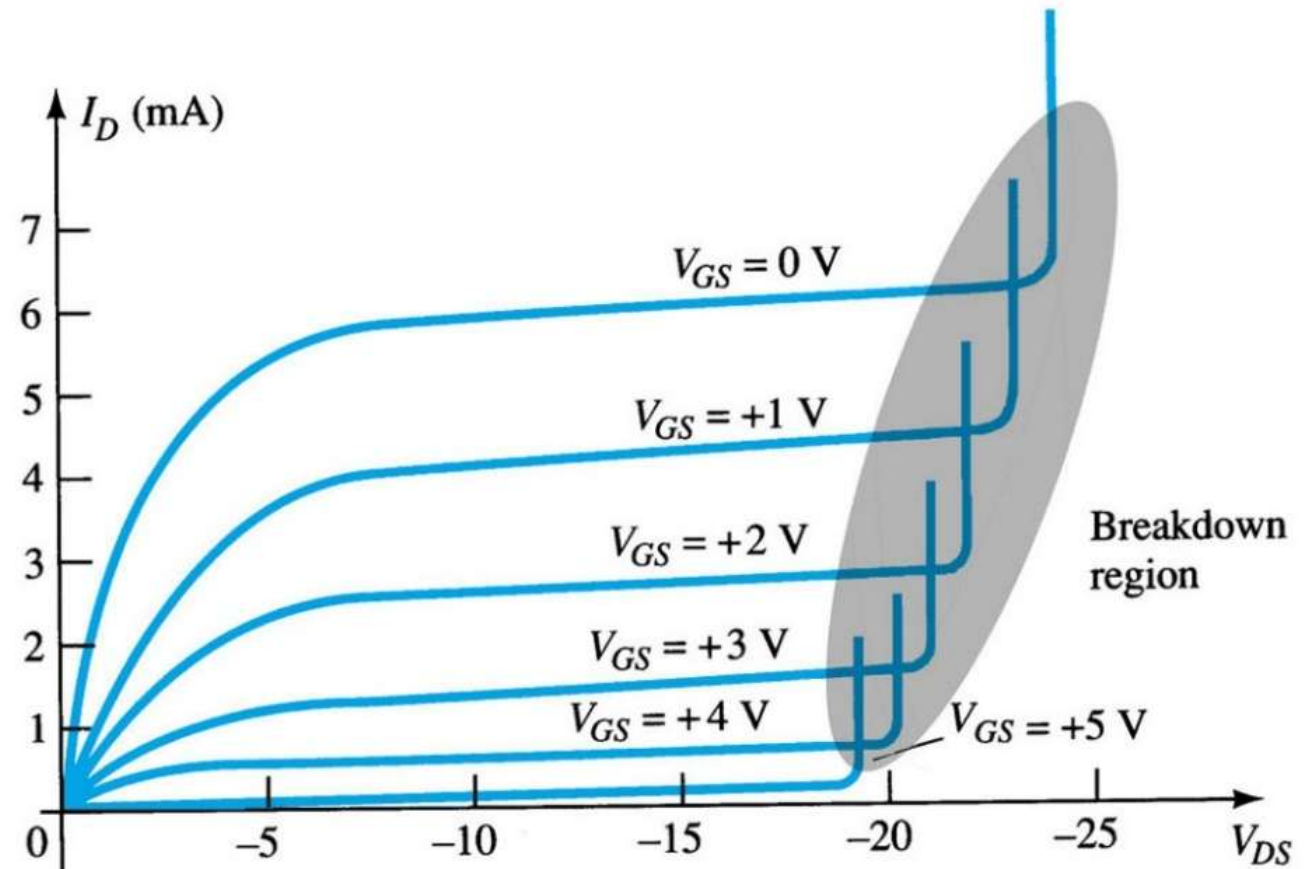
Specification sheet ເມື່ອເຮົານຳໃຊ້

ອຸປະກອນຕ້ອງກຳນົດຄ່າ V_{DS} ຕໍ່າກວ່າ

$V_{DS(max)}$ ສະເໝີ ກໍ່ສາມາດຫຼີກລ່ຽງການ

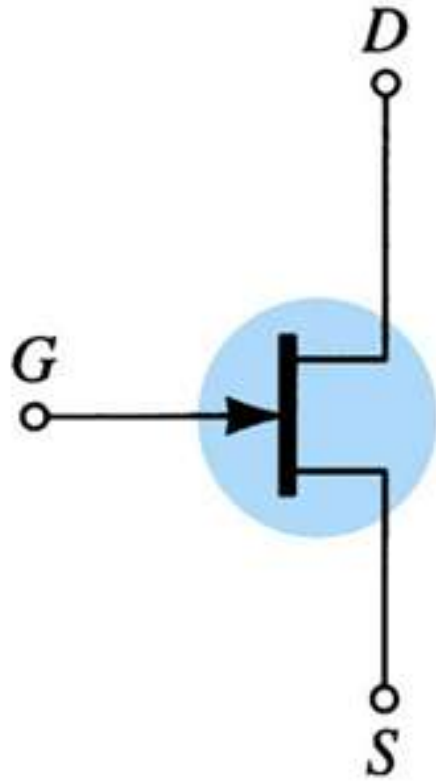
ໃຊ້ງານໃນບໍລິເວນພັງທະລາຍ

(Breakdown Region)

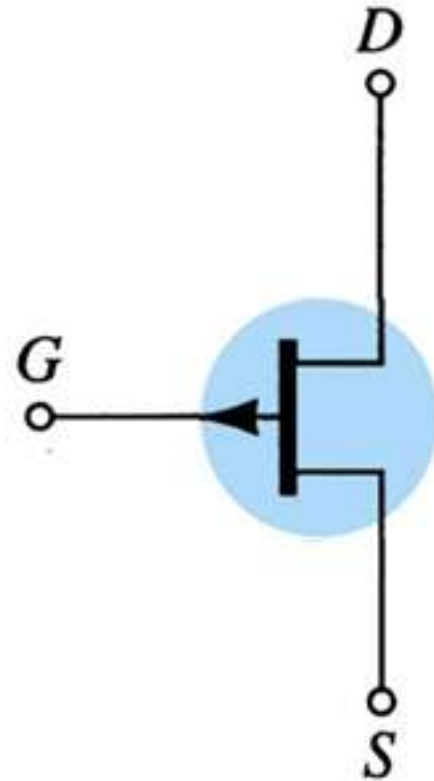

1.2 FET: **JFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ:

ສັນຍາລັກ

n-channel

p-channel

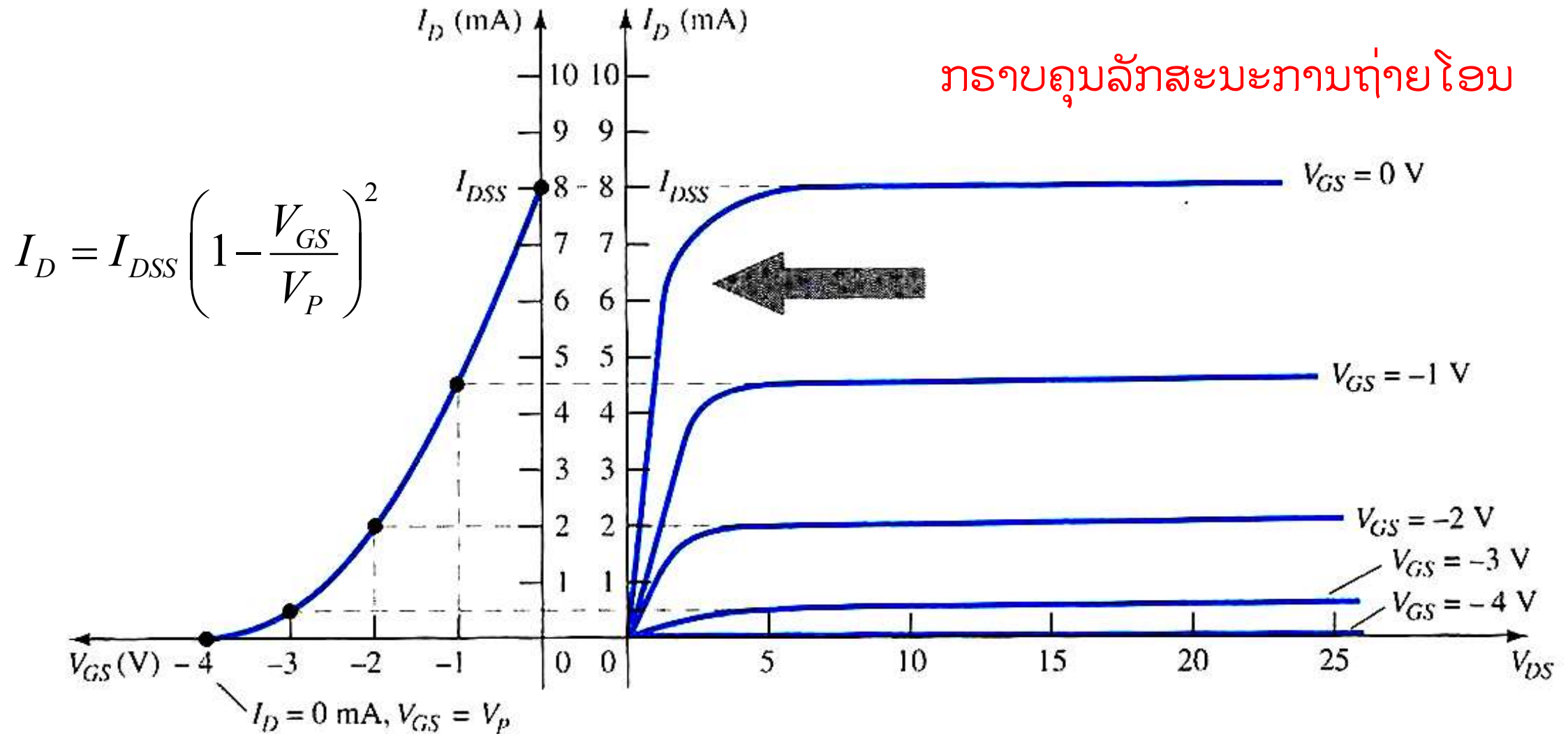
1.3 FET: **JFET**: ຄຸນລັກສະນະການຖ່າຍໂອນ

- ການຖ່າຍໂອນເປັນຄຸນລັກສະນະຂອງ I_D ກັບ V_{GS} ຈາກຮູບຂ້າງລຸ່ມ ໂດຍເລີ່ມຕົ້ນຈາກການນຳຄ່າ ດັ່ງນີ້:
  - $V_{GS} = 0V$ ມັນຈະເຮັດໃຫ້ $I_D = I_{DSS}$
  - $V_{GS} = V_P$ ມັນຈະເຮັດໃຫ້ $I_D = 0mA$
- ການຂຽນເສັ້ນສະແດງການຖ່າຍໂອນເຮັດໄດ້ໂດຍການຂີດເສັ້ນທາງແນວນອນຈາກ $V_{GS} = -1V ; -2V$ ແລະ $-3V$ ໄປຍັງແກນ I_D ແລະ ຂະຫຍາຍໄປສູ່ອີກແກນອື່ນ

$$I_D = I_{DSS} \left(1 - \frac{V_{GS}}{V_P} \right)^2$$

1.3 FET: **JFET**: ຄຸນລັກສະນະການຖ່າຍໂອນ

ກຣາຟຄຸນລັກສະນະການຖ່າຍໂອນ

1.3 FET: **JFET**: ຄຸນລັກສະນະການຖ່າຍໂອນ

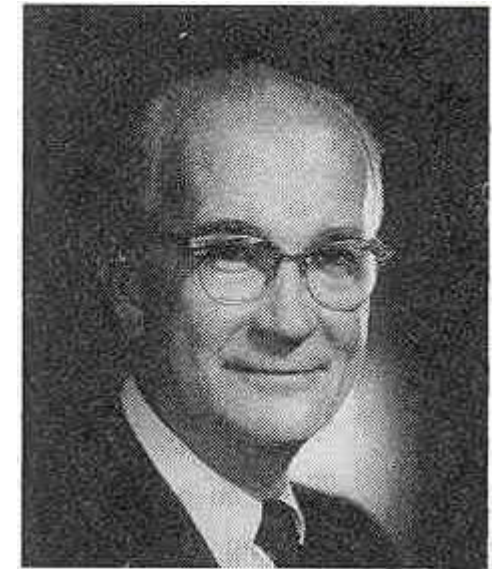
ນຳເອົາສົມຜົນຊັອກເລ (Shockley) ມາໃຊ້

ຄ່າ I_{DSS} ແລະ V_P ຈະກຳນົດຂອບເຂດຂອງເສັ້ນສະແດງຂອງແກນທັງສອງສ່ວນຂອງເສັ້ນສະແດງ ຫາໄດ້ໂດຍໃຊ້ສົມຜົນຂອງ Shockley

ເມື່ອແທນຄ່າ $V_{GS} = 0$ ແທນຄ່າລົງໃນສົມຜົນລຸ່ມນີ້

$$\begin{aligned} I_D &= I_{DSS} \left(1 - \frac{V_{GS}}{V_P} \right)^2 \\ &= I_{DSS} \left(1 - \frac{0}{V_P} \right)^2 = I_{DSS} (1 - 0)^2 \end{aligned}$$

$$I_D = I_{DSS} \big|_{V_{GS}=0}$$

1.3 FET: JFET: ຄຸນລັກສະນະການຖ່າຍໂອນ

ນຳເອົາສົມຜົນຊັອກເລ່ (Shockley) ມາໃຊ້

ເມື່ອແທນຄ່າ $V_{GS} = V_P$ ແທນຄ່າລົງໃນສົມຜົນລຸ່ມນີ້

$$\begin{aligned} I_D &= I_{DSS} \left(1 - \frac{V_{GS}}{V_P} \right)^2 \\ &= I_{DSS} \left(1 - \frac{V_P}{V_P} \right)^2 = I_{DSS} (1 - 1)^2 \\ I_D &= 0 \Big|_{V_{GS}=V_P} \end{aligned}$$

1.3 FET: **JFET**: ຄຸນລັກສະນະການຖ່າຍໂອນ

ນຳເອົາສົມຜົນຊັອກເລ່ (Shockley) ມາໃຊ້

ສຳລັບ I_D ໃນຮູບເສັ້ນຖ່າຍໂອນ ຖ້າເຮົາແທນຄ່າ $V_{GS} = -1V$

$$\begin{aligned} I_D &= I_{DSS} \left(1 - \frac{V_{GS}}{V_P} \right)^2 \\ &= 8mA \left(1 - \frac{-1V}{-4V} \right)^2 = 8mA \left(1 - \frac{-1V}{-4V} \right)^2 = 8mA (0.75)^2 \\ I_D &= 4.5mA \end{aligned}$$

1.3 FET: JFET: ຄຸນລັກສະນະການຖ່າຍໂອນ

ນຳເອົາສົມຜົນຊັອກເລ (Shockley) ມາໃຊ້

ໃນທາງປິ້ນກັນ ເມື່ອຕ້ອງການຫາຄ່າ V_{GS} ໃນຮູບຂອງ I_D ຈະໄດ້ສົມຜົນດັ່ງນີ້

$$V_{GS} = V_P \left(1 - \sqrt{\frac{I_D}{I_{DSS}}} \right)$$

ຖ້າຕ້ອງການຫາຄ່າ $\Rightarrow V_{GS} = V_P \left(1 - \sqrt{\frac{I_D}{I_{DSS}}} \right)$

V_{GS} ທີ່ $I_D = 4.5\text{mA}$

$$\begin{aligned} &= -4V \left(1 - \sqrt{\frac{4.5\text{mA}}{8\text{mA}}} \right)^2 \\ &= -4V \left(1 - \sqrt{0.5625} \right) = -4V(1 - 0.75) \\ &= -1V \end{aligned}$$

1.3 FET: **JFET**: ຄຸນລັກສະນະການຖ່າຍໂອນ

ໃຊ້ວິທີລັດ

ເນື່ອງຈາກການຂຽນເສັ້ນຖ່າຍໂອນເລື້ອຍໆ ເຮົາຈຶ່ງຄວນຮູ້ວິທີລັດ ເພື່ອງ່າຍຕໍ່ການຂຽນເສັ້ນຖ່າຍໂອນແລະມີຂັ້ນຕອນດັ່ງນີ້:

1. ກຳນົດ $V_{GS} = 0V$, $V_{GS} = V_P$
2. ກຳນົດ $V_{GS} = 1/2V_P$
3. ກຳນົດ $I_D = I_{DSS} / 2$

1.3 FET: **JFET**: ຄຸນລັກສະນະການຖ່າຍໂອນ

ໃຊ້ວິທີລັດ

ເມື່ອກຳນົດ $V_{GS} = 0V$ ຈະໄດ້

$$I_D = I_{DSS} \left(1 - \frac{V_{GS}}{V_P} \right)^2$$

$I_D = I_{DSS}$ ແລະ ເມື່ອກຳນົດ

$V_{GS} = V_P$ ຈະໄດ້ $I_D = 0$

$$= I_{DSS} \left(1 - \frac{V_P / 2}{V_P} \right)^2 = I_{DSS} \left(1 - \frac{1}{2} \right)^2 = I_{DSS} (0.5)^2$$

ເມື່ອກຳນົດ $V_{GS} = 1/2 V_P$

$$I_D = I_{DSS} (0.25)$$

ກໍຈະໄດ້

$$I_D = \frac{I_{DSS}}{4} \bigg|_{V_{GS}=V_P/2}$$

1.3 FET: **JFET**: ຄຸນລັກສະນະການຖ່າຍໂອນ

ໃຊ້ວິທີລັດ

ເມື່ອກຳນົດ $I_D = I_{DSS} / 2$ ແລ້ວແທນລົງໃນສົມຜົນກໍ່ຈະໄດ້

$$\begin{aligned} V_{GS} &= V_P \left(1 - \sqrt{\frac{I_D}{I_{DSS}}} \right) \\ &= V_P \left(1 - \sqrt{\frac{I_{DSS} / 2}{I_{DSS}}} \right) = V_P \left(1 - \frac{1}{\sqrt{2}} \right) = V_P (1 - \sqrt{0.5}) \end{aligned}$$

$$V_{GS} \cong 0.3V_P \big|_{I_D = I_{DSS} / 2}$$

1.4 FET: **MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ

MOSFET (Metal Oxide Semiconductor FET) ແບ່ງອອກເປັນ 2 ປະເພດ ຄື:

- D-MOSFET (Depletion Type)
  - n - Channel
  - p – Channel
- E-MOSFET(Enhancement Type)
  - n – Channel
  - p – Channel

1.4 FET: **D-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n-channel*

ໂຄງສ້າງຂອງ D-MOSFET n-channel

ມີຂາ **Drain (D)** ແລະຂາ **Source (S)**

ຈະຕໍ່ກັບສານ **n** ໂດຍທີ່ສານ **n** ຖືກຕໍ່ເຖິງ

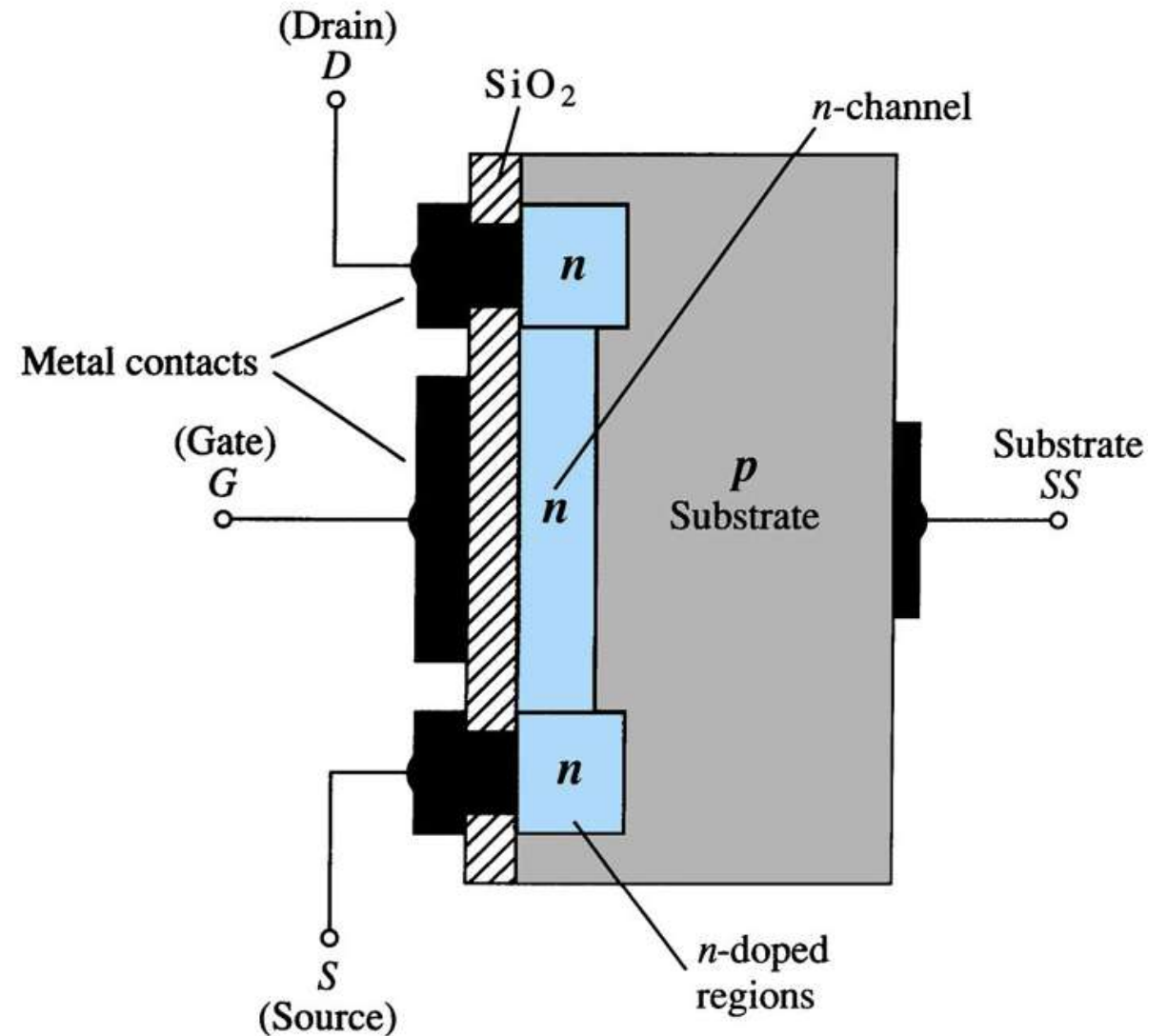
ກັນໂດຍ n-channel ໂດຍທີ່ n-channel

ຖືກຕໍ່ກັບຂາ **Gate (G)** ໂດຍມີ **SiO₂**

(ຊີລິຄອນໄດອັອກໄຊ) ບາງໆ ຂັ້ນສານ **n**

ຈະຢູ່ເທິງສານ **p-substrate** ເຊິ່ງສາມາດຕໍ່

ຂາໄດ້ອີກໜຶ່ງຂາ ເອີ້ນວ່າ: **SS**.

1.4 FET: **D-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n-channel*

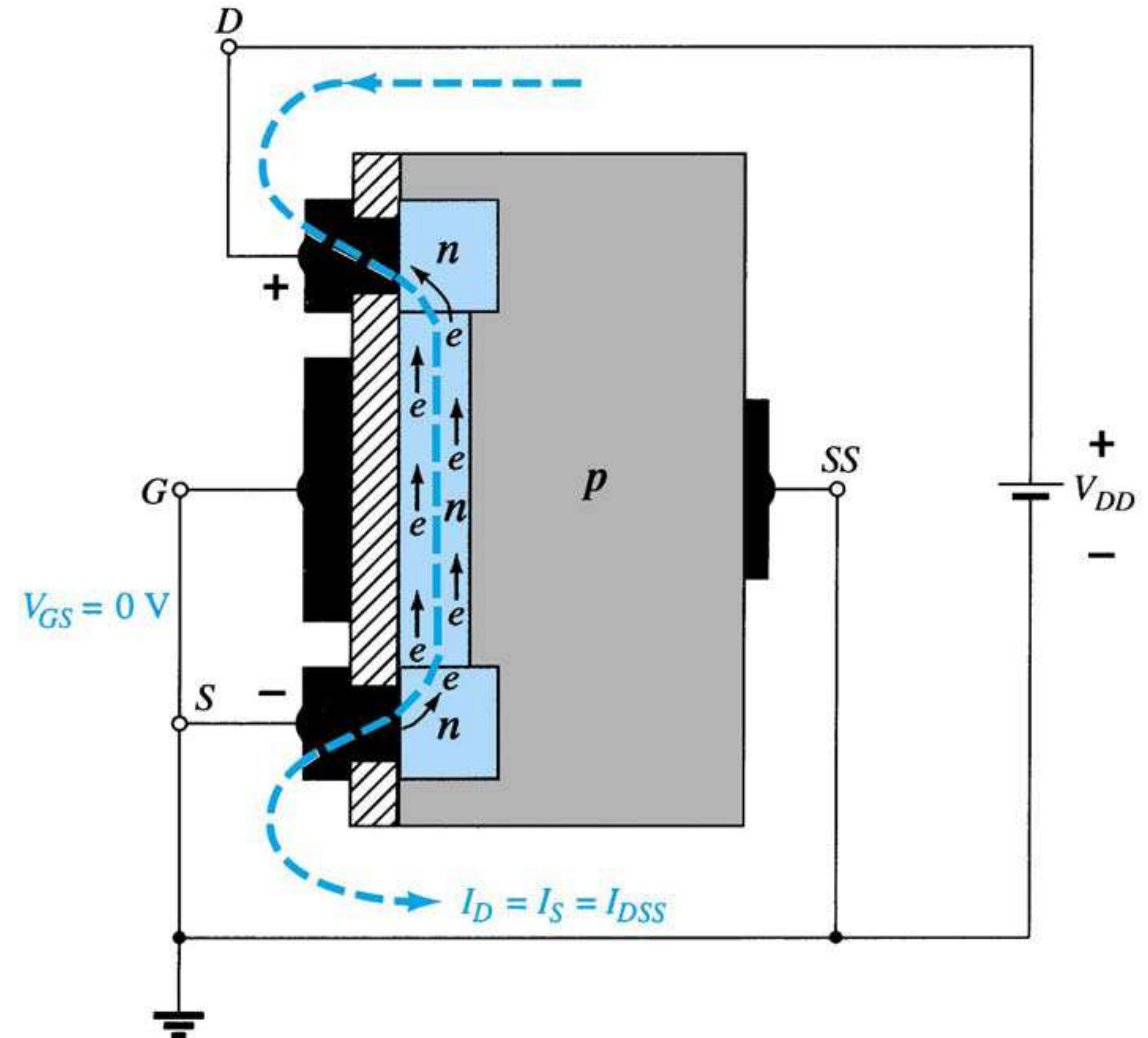
ການທຳງານກຳນົດໃຫ້ $V_{GS} = 0$ ໃນຈາກຮູບ

ຈ່າຍໄຟ V_{DD} ທີ່ຂາ S ແລະຂາ G ຈະເຮັດ

ໃຫ້ ຂາ D ດຶງດູດອີເລັກຕຣອນອົດສະຫຼະຜ່ານ

n-channel ແລະເຮັດໃຫ້ກະແສ $I_D = I_S = I_{DSS}$

ໄຫຼຜ່ານ n-channel ໄດ້

1.4 FET: **D-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n-channel*

D-MOSFET n-channel ສາມາດທຳງານໄດ້ 2 modes:

ຖ້າຈ່າຍແຮງໄຟລົບໃຫ້ D-MOSFET ແບບ n-channel ຈະທຳງານໃນໂມດ

Depletion ແຕ່ຖ້າຈ່າຍແຮງໄຟບວກໃຫ້ມັນຈະທຳງານໃນໂມດ **Enhancement** ສ່ວນ D-MOSFET ແບບ p-channel ຈະທຳງານຄ້າຍຄືກັນເມື່ອໄດ້ຮັບແຮງໄຟທີ່ມີຂາກົງກັນຂ້າມກັບ n-channel

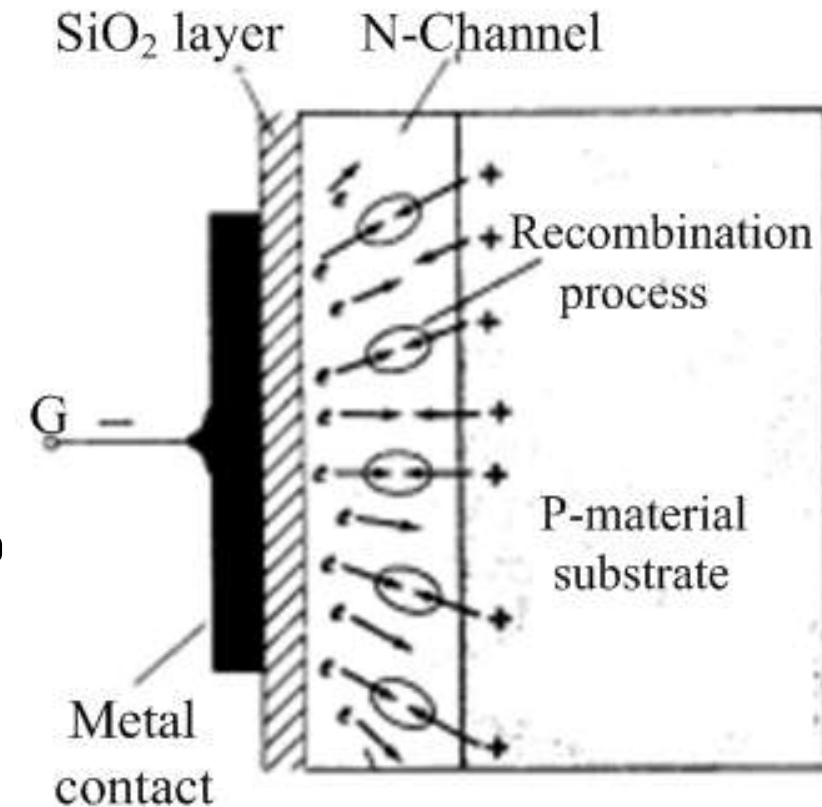
ມອສເຟດປະເພດ Enhancement ຫຼື E-MOSFET ຈະມີໂຄງ ສ້າງບາງຢ່າງທີ່ຄ້າຍຄືກັບ D-MOSFET ແຕ່ຈະທຳງານສະເພາະໂມດ Enhancement ເທົ່ານັ້ນ

1.4 FET: **D-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n-channel*

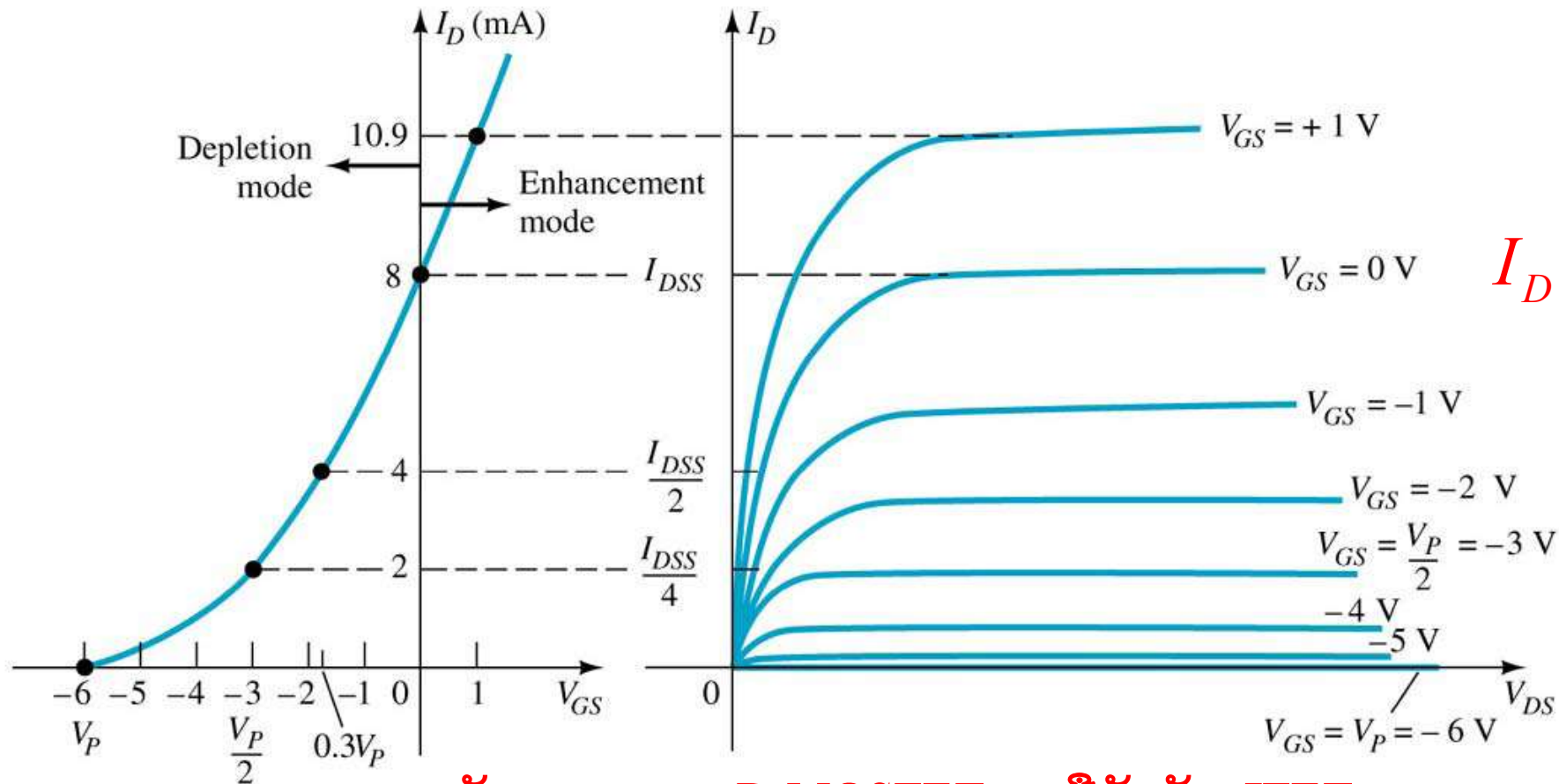
D-MOSFET n-channel ທຳງານໃນ modes : Depletion

ຈາກຮູບຖ້ຳຈ່າຍ V_{GS} ມີຄ່າເປັນລົບ ($-1V$) ຈ່າຍທີ່ຂາ G ຈະຢູ່ອີເລັກຕຣອນອິດສະຫຼະເຄື່ອນໄປຍັງສານ P ແລະຈະດຶງໂຮນຈາກສານ p ເຮັດໃຫ້ອີເລັກຕຣອນແລະໂຮນລວມຕົວກັນໃໝ່ (Recombination Process) ຈຶ່ງເກີດການລຸດຈຳນວນອີເລັກຕຣອນອິດສະຫຼະໃນ n-channel ທີ່ມີໄວ້ສຳລັບການນຳກະແສ ເມື່ອ V_{GS} ມີຄ່າເປັນລົບຫຼາຍເທົ່າໃດກໍຈະເຮັດການລວມຕົວກັນໃໝ່ ຫຼາຍຂຶ້ນແລະອີເລັກຕຣອນອິດສະຫຼະໃນ n-channel ກໍຈະມີຈຳນວນລຸດລົງ ຈຶ່ງເວົ້າໄດ້ວ່າ: ຖ້າ V_{GS} ມີຄ່າລົບຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ I_D ຈະມີຄ່ານ້ອຍລົງ ເຮົາເອີ້ນວ່າ: **ການທຳງານໃນໂມດ Depletion**

1.4 FET: **D-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: n-channel

D-MOSFET n-channel ທຳງານໃນ modes : **Depletion**

$$I_D = I_{DSS} \left(1 - \frac{V_{GS}}{V_P} \right)^2$$

ຄຸນລັກສະນະຂອງ D-MOSFET ຈະຄືກັນກັບ JFET

ເມື່ອ $V_{GS} = 0$ ຈະໄດ້ $I_D = I_{DSS}$ ແຕ່ຖ້າ $V_{GS} < 0$ ຈະໄດ້ $I_D < I_{DSS}$ ສົມຜົນຂອງກະແສ I_D ຄືກັນກະແສ I_D ຂອງ JFET

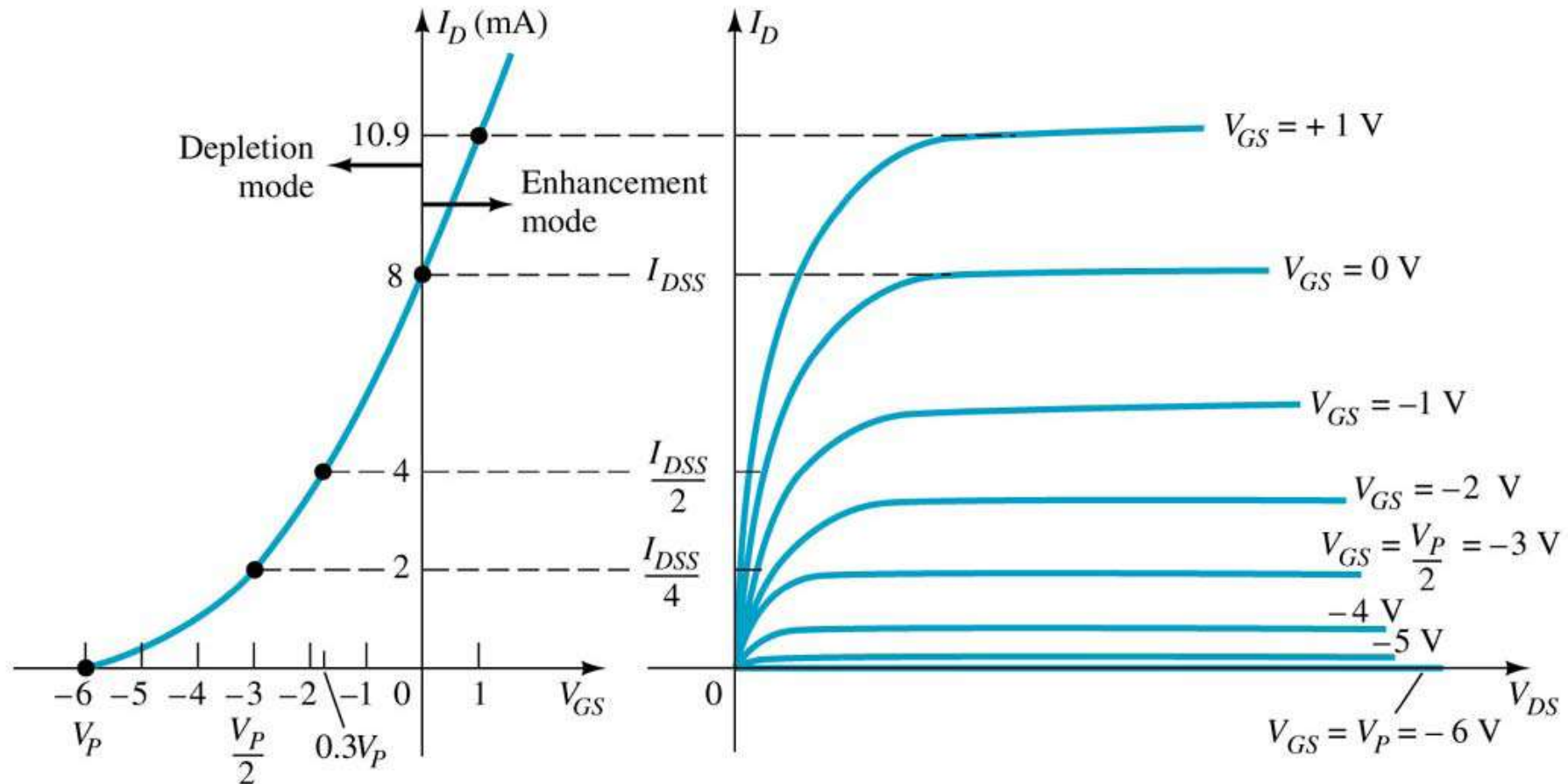
1.4 FET: **D-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n-channel*

D-MOSFET n-channel ທຳງານໃນ modes : Enhancement

ຖ້າຈຳຍ V_{GS} ມີຄ່າເປັນບວກປ້ອນໃຫ້ຂົ້ວ G ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງແຮງໄຟທີ່ຂົ້ວ G ຈະດຶງດູດອີເລັກຕຣອນຈາກສານເຄິ່ງຕົວນຳ P ມາຍັງບໍລິເວນ SiO_2 ເຮັດໃຫ້ພາຫະການນຳກະແສແລະສະພາບການນຳກະແສຂອງແຊນແນວເພີ່ມຂຶ້ນ ດັ່ງນັ້ນກະແສ I_D ມີຄ່າເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼາຍກວ່າ I_{DSS} ການທຳງານຂະນະທີ່ V_{GS} ເປັນບວກເອີ້ນວ່າ: **ການທຳງານໃນໂມດ Enhancement**

1.4 FET: D-MOSFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: n-channel

D-MOSFET n-channel ທຳງານໃນ modes : Enhancement.

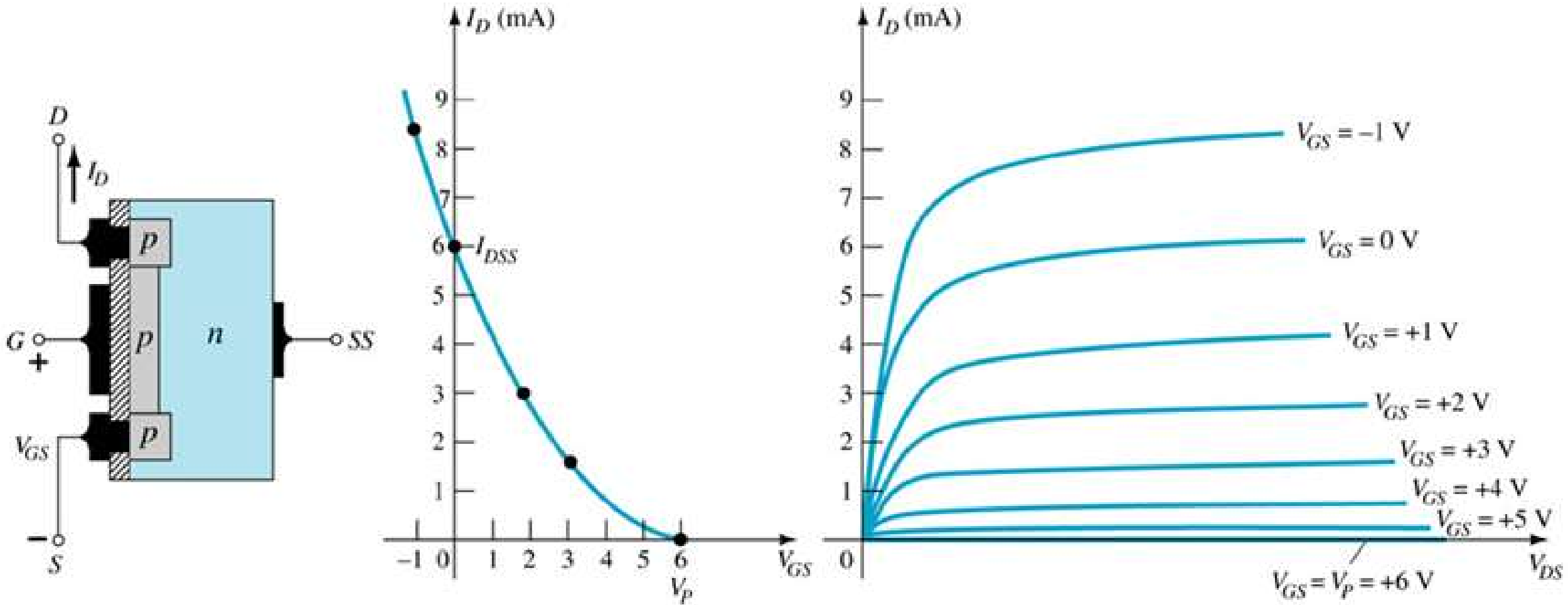
ເມື່ອ $V_{GS} > 0$ ຈະໄດ້ $I_D > I_{DSS}$ ສົມຜົນຂອງກະແສ I_D ຄືກັບກະແສ I_D ຂອງ JFET (ແທນ V_{GS} ເປັນຄ່າບວກ)

1.4 FET: **D-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: p-channel

ຈາກເສັ້ນສະແດງຄຸນລັກສະນະຮູບລຸ່ມນີ້ ເຮົາເຫັນວ່າທິດທາງຂອງກະແສ ແລະ ແຮງໄຟຕ່າງໆຈະປື້ນກັນ I_D ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຈາກຈຸດ Cut off ທີ່ $V_{GS} = V_P$

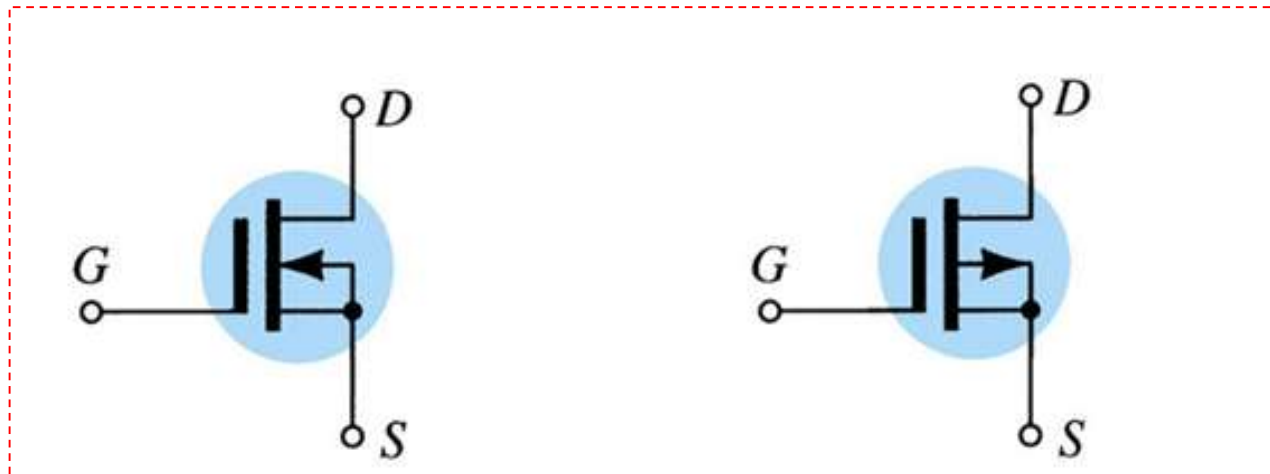
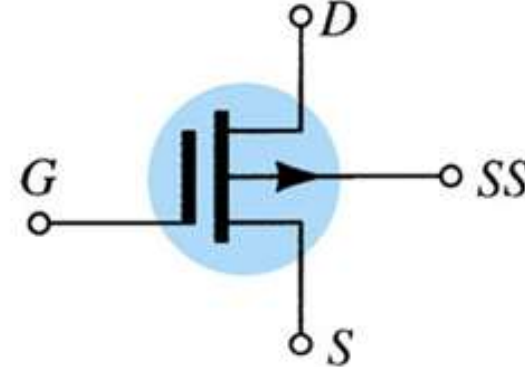
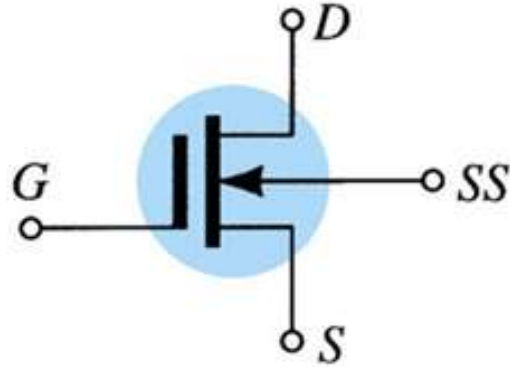
ຂະນະທີ່ V_{GS} ມີຄ່າເປັນບວກລຸດລົງ ເຮັດໃຫ້ I_D ເພີ່ມຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຈົນ ກາຍຄ່າ I_{DSS} ເມື່ອ V_{GS} ມີຄ່າເປັນລົບເພີ່ມຂຶ້ນ ສາມາດນຳໃຊ້ສົມຜົນຂອງ Shockley ແຕ່ລະວັງເຄື່ອງໝາຍ V_{GS} ແລະ V_P ໃນສົມຜົນ (ຄືຈະຕ້ອງມີເຄື່ອງໝາຍເປັນບວກ)

1.4 FET: D-MOSFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *p-channel*

1.4 FET: **D-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ

ສັນຍາລັກ D-MOSFET

n-channel

p-channel

1.5 FET: E-MOSFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n-channel*

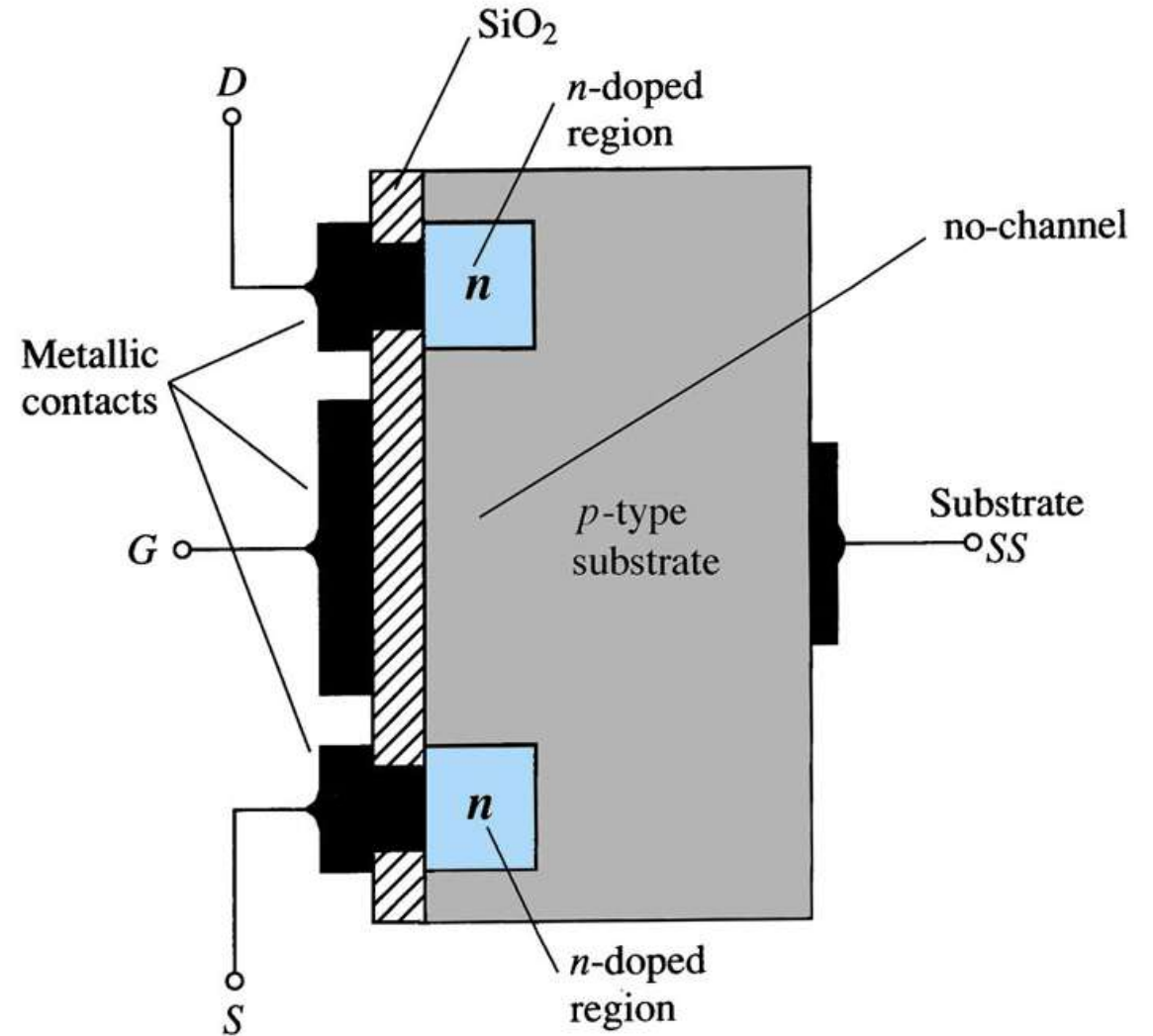
ໂຄງສ້າງແລະຂອບເຂດການທຳງານຂອງ D-MOSFET ແລະ E-MOSFET ຈະມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນ ແຕ່ເສັ້ນຄຸນລັກສະນະຂອງອີມອສເຟດແຕກຕ່າງກັນ ແຕ່ຈະໃຊ້ສົມຜົນຂອງ Shockley ມາວິເຄາະຈະບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ໂຄງສ້າງຂອງ E-MOSFET ແລະ ກະແສ I_D ຍັງບໍ່ເກີດຂຶ້ນຈົນກວ່າກະທັ່ງ V_{GS} ມີຄ່າສູງເຖິງຄ່າສະເພາະຄ່າໜຶ່ງ (Threshold)

1.5 FET: **E-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n-channel*

ປະກອບຂຶ້ນຈາກສານ p ທີ່ເປັນສານ ເຄິ່ງຕົວນຳທີ່ເຮັດຈາກຊີລິຄອນ ຂາ D ແລະ S ຈະຕໍ່ ກັບບໍລິເວນທີ່ມີການກະຕຸ້ນ n ທາງ ເບື້ອງນອກທີ່ເປັນໂລຫະ ນອກນັ້ນບາງຄັ້ງຈະ ຂົ້ວ SS ເຂົ້າກັບສານ p

ຖ້າສັງເກດຈະເຫັນວ່າບໍ່ມີຊ່ອງທາງ ຜ່ານ (no-channel) ລະຫວ່າງບໍລິເວນກະ ຕຸ້ນ n ທັງສອງ ນັ້ນຄືຄວາມແຕກຕ່າງເບື້ອງ ຕົ້ນລະຫວ່າງໂຄງສ້າງຂອງອີມອສເຟດແລະ ດີມອສເຟດ

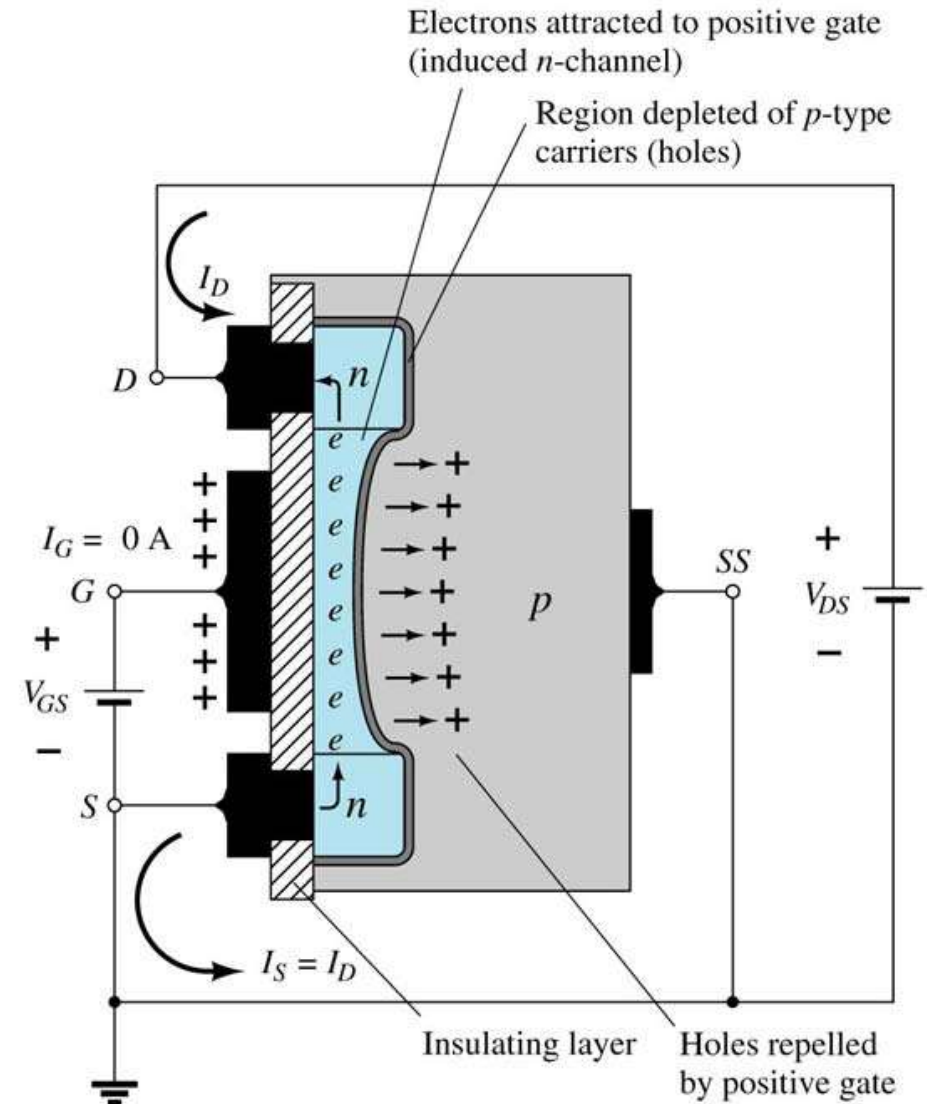

1.5 FET: **E-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n-channel*

E-MOSFET n-channel : ການທຳງານຂອງ

Enhancement-MOSFET ເມື່ອ $V_{GS} > 0$

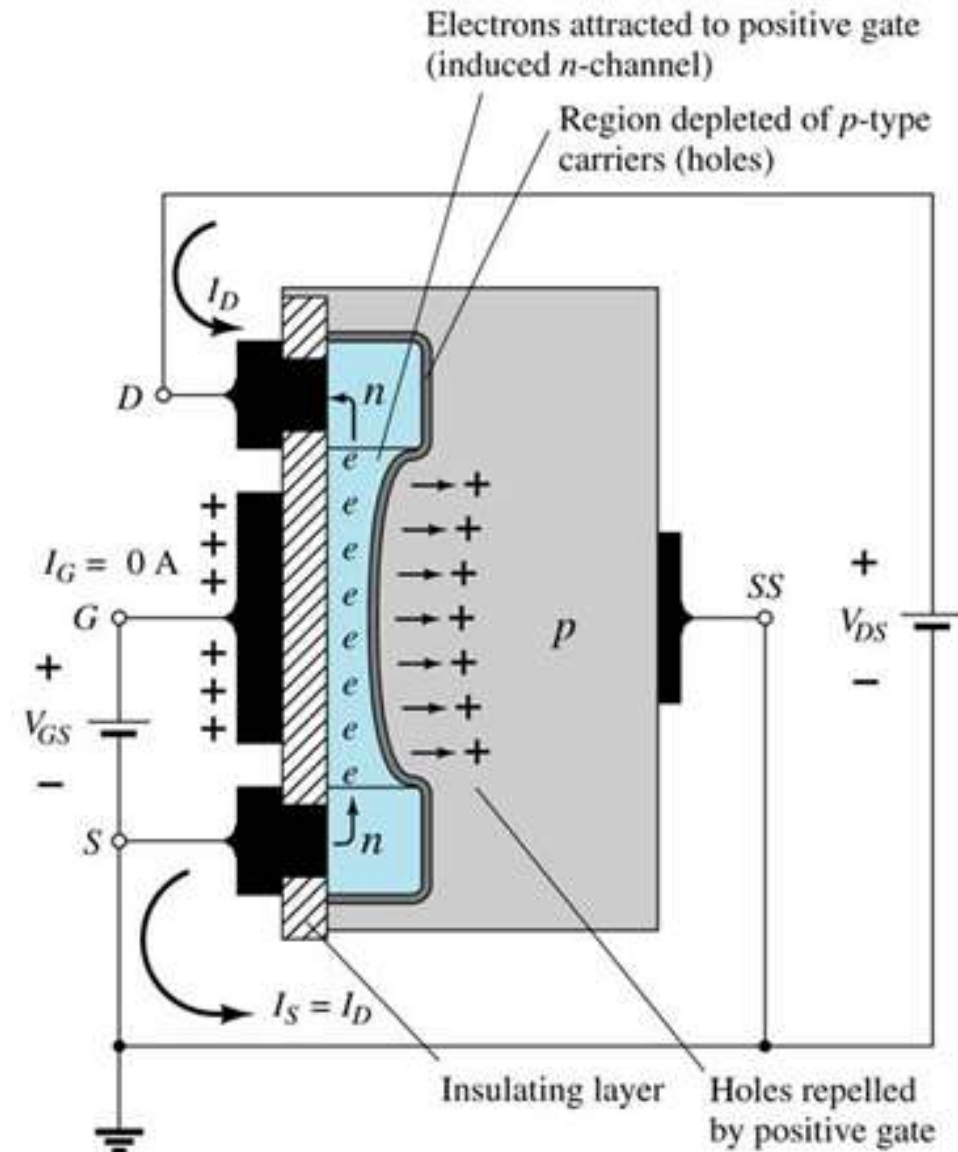
E-MOSFET ສາມາດທຳງານໄດ້ສະເພາະໃນ
Enhancement mode

1.5 FET: **E-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n-channel*

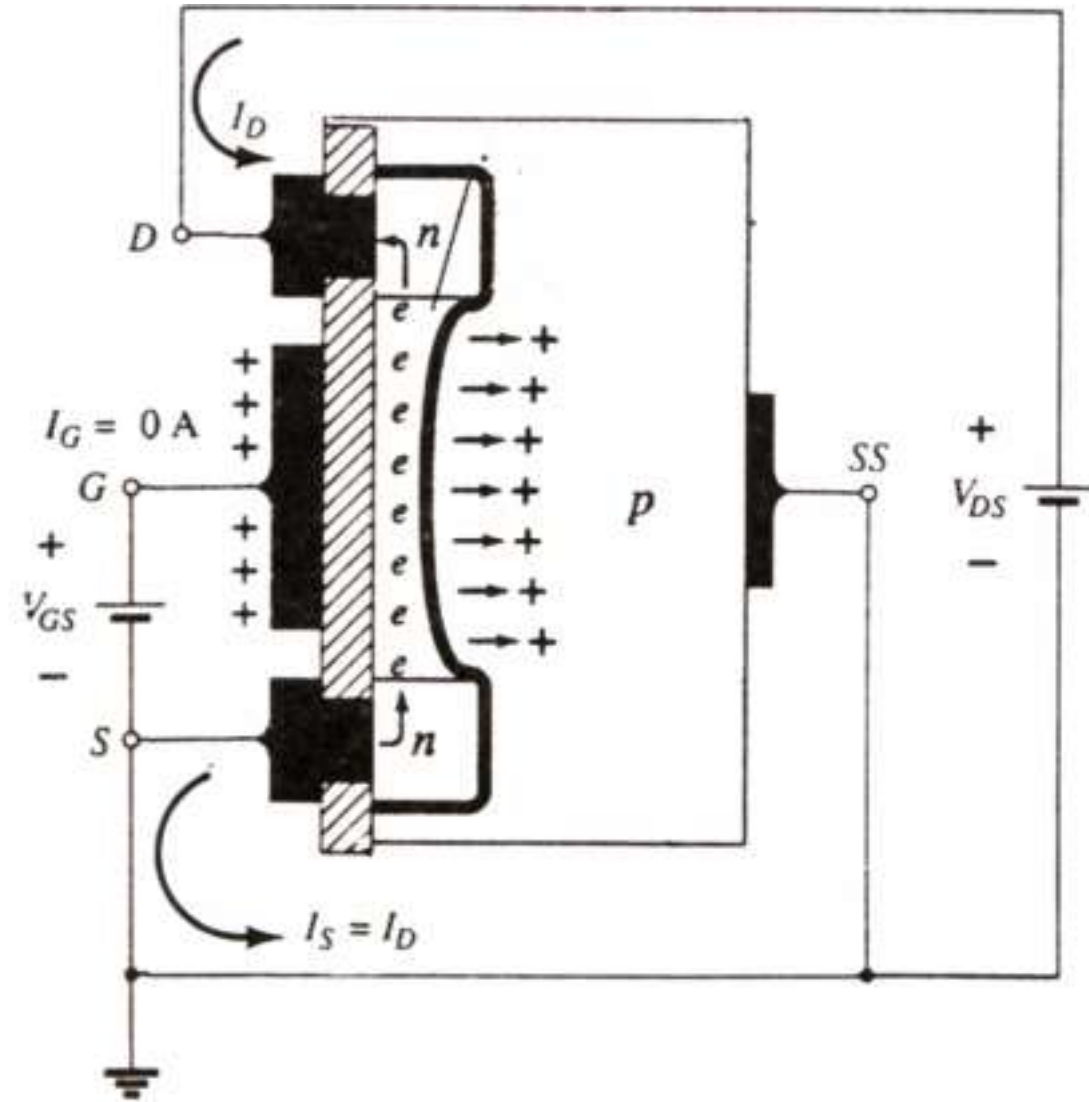
ກຳນົດໃຫ້ $V_{GS}=0V$ ແລະ ຈ່າຍ V_{DS} ທີ່ມີຄ່າເປັນ
ບວກໃຫ້ຂາ S ກັບ D ໂດຍຂາ SS ຕໍ່ລວມກັບ S ດັ່ງຮູບ
ລຸ່ມນີ້ ຈະເກີດການໃຫ້ໄບແອັດປີ້ນທີ່ຮອຍຕໍ່ N-P (ບໍລິເວນ
ທີ່ມີການກະຕຸ້ນ N ກັບ P) ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີເສັ້ນທາງການ
ເຊື່ອມຕໍ່ຫຼື channel ລະຫວ່າງຂາ D ແລະ ຂາ S ເຮັດໃຫ້
ເກີດການຕ້ານການໄຫຼຂອງອີເລັກຕອນກະແສ $I_D=0$ ແຕກ
ຕ່າງກັບ D-MOSFET ແລະ JFET ເຊິ່ງມີກະແສ $I_D=I_{DSS}$

ຖ້າຈ່າຍ V_{DS} ແລະ V_{GS} ມີຄ່າເປັນບວກດັ່ງຮູບ
ເຮັດໃຫ້ຂາ D ກັບ G ມີປະຈຸເປັນບວກທີ່ຂາ G ຈະຢູ່ໂຮນ
ເຂົ້າໄປໃນສານ P ແລະ ດຶງອີເລັກຕອນໃນສານ P ອອກ

1.5 FET: E-MOSFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n-channel*

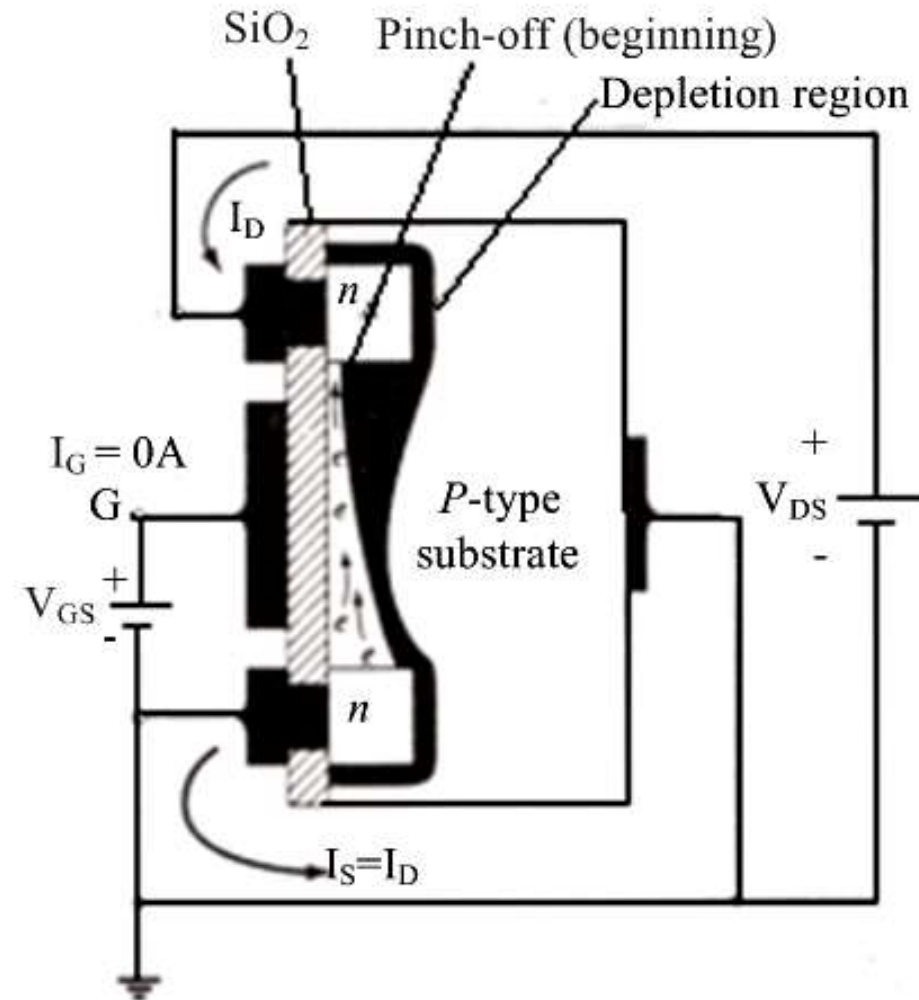
ຂະນະທີ່ V_{GS} ເພີ່ມຂຶ້ນການລວມຕົວຂອງ ອີເລັກຕຣອນໃກ້ກັບຊັ້ນ SiO_2 ກໍ່ຈະເພີ່ມ ຂຶ້ນຂະນະ ດຽວກັນນັ້ນບໍລິເວນທີ່ມີການກະຕຸ້ນ n ເກີດການ ໜຸ່ງວນຳຈາກແຮງໄຟ V_{GS} ເຮັດໃຫ້ I_D ມີທິດທາງ ກົງກັນຂ້າມກັບອີເລັກຕຣອນໄຫຼລະຫວ່າງຂົ້ວ D ກັບ S ລະດັບ V_{GS} ທີ່ເຮັດໃຫ້ I_D ໄຫຼເຮົາເອີ້ນແຮງ ໄຟນີ້ວ່າ: Threshold: V_T ໃນສະເປັກກຳນົດໃຫ້ V_T ເປັນ $V_{GS(Th)}$

1.5 FET: **E-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n-channel*

ຖ້າເພີ່ມ V_{GS} ໃຫ້ສູງຂຶ້ນ I_D ກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນແຕ່ຖ້າ V_{GS} ມີຄ່າຄົງທີ່ແລະເພີ່ມຄ່າ V_{DS} ຈະເຮັດໃຫ້ I_D ເຖິງຈຸດອື່ນຕົວເນື່ອງຈາກຂົ້ວບວກຂອງ V_{DS} ດຶງດູດອີເລັກຕຣອນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ປ່າຍຂອງຊ່ອງທາງໜຽວນຳບໍລິເວນໃກ້ຂົ້ວ D ແຄບລົງເຂົ້າໃກ້ລະດັບ Pinch-off (beginning) ດັ່ງຮູບ ເມື່ອນຳ KVL ມາພິຈາລະນາລະຫວ່າງຂາ D ກັບ G

$$V_{DG} = V_{DS} - V_{GS}$$

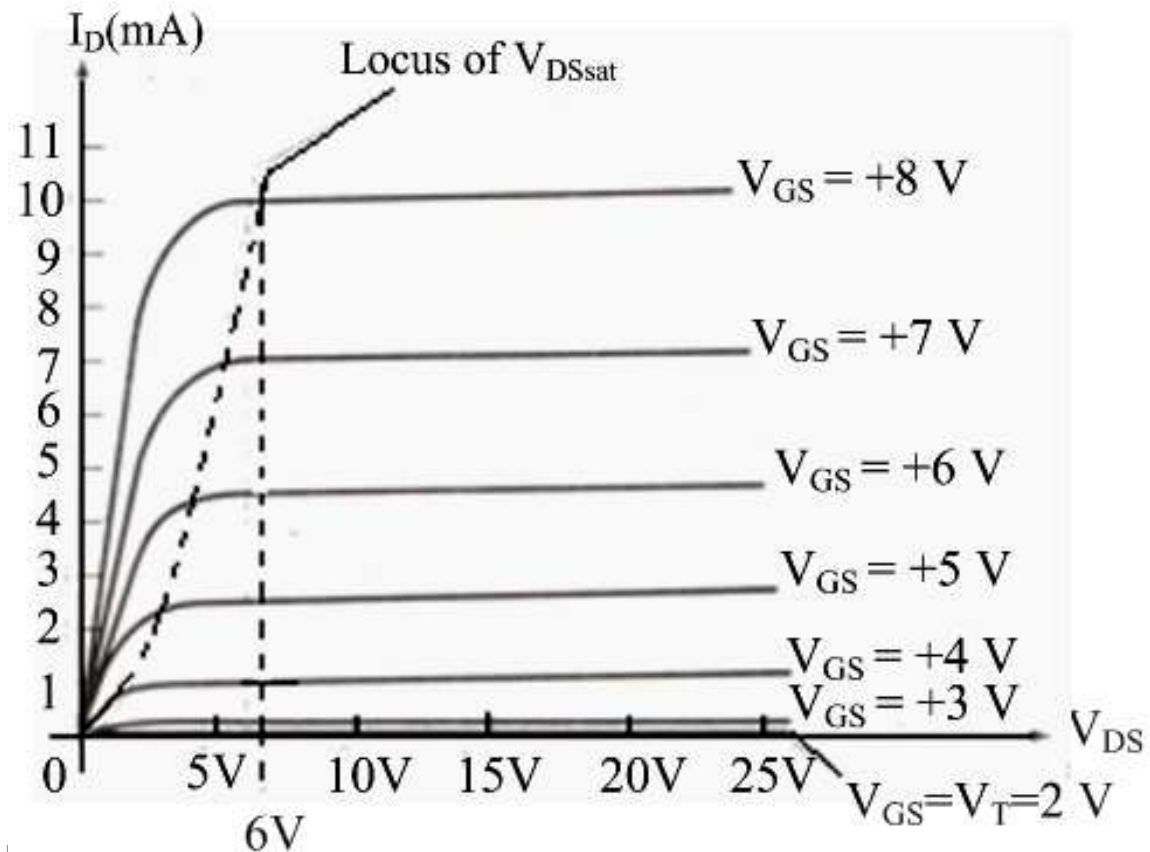

1.5 FET: E-MOSFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: n-channel

E-MOSFET n-channel : ການທຳງານຂອງ Enhancement-MOSFET

- ຈາກເສັ້ນຄຸນລັກສະນະຂອງອີມອສເຟດຂະນະທີ່ $V_T=2V$ ທີ່ $V_{GS}=8V$ ເຮັດໃຫ້ V_{DS} ອີ່ມຕົວ ($V_{DSsat}=6V$) ຈຶ່ງມີຄວາມສຳພັນກັນດັ່ງນີ້

$$V_{DS(sat)} = V_{GS} - V_T$$

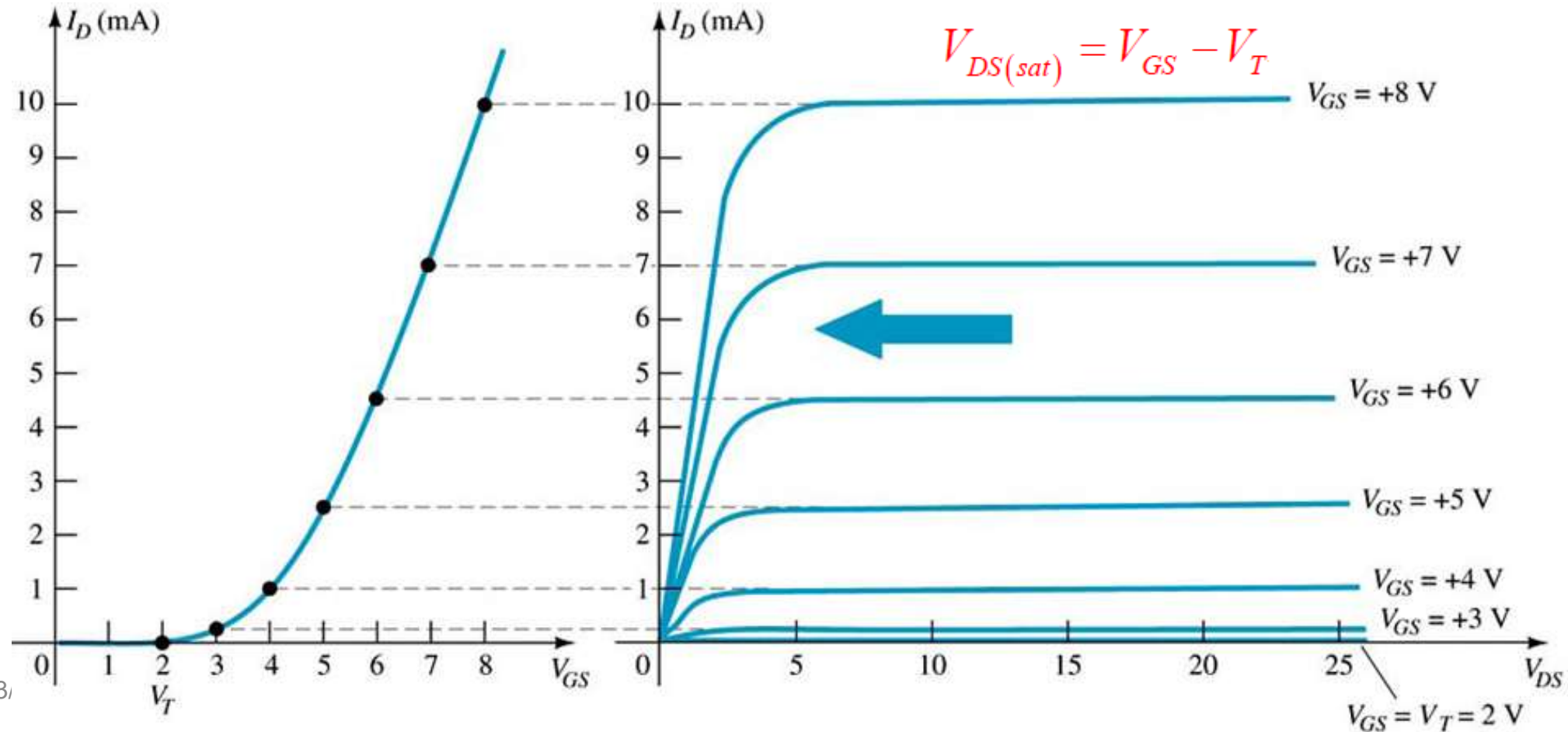

1.5 FET: E-MOSFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: n-channel

E-MOSFET n-channel : ການທຳງານຂອງ Enhancement-MOSFET

- V_{GS} ຈະມີຄ່າເປັນບວກເທົ່ານັ້ນ; ເມື່ອ V_{GS} ເພີ່ມຂຶ້ນຈະເຮັດໃຫ້ I_D ເພີ່ມຂຶ້ນຄືກັນ; ແຕ່ຖ້າ V_{GS} ຄົງທີ່ ແລ້ວ ເພີ່ມ V_{DS} ຈະເຮັດໃຫ້ I_D ມີຄ່າອົມຕົວ (I_{DSS}); ທີ່ຄ່າ saturation ຫຼື ຈຸດ transition ຈະໄດ້ຄວາມສຳພັນ

1.5 FET: **E-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *n-channel*

- ເມື່ອ V_T ຄົງທີ່ແລະ V_{GS} ຍິ່ງມີຄ່າສູງຂຶ້ນເທົ່າໃດ V_{DSsat} ກໍ່ສູງຂຶ້ນ ຕາມຖ້າ $V_T = 2V$
ຕໍ່າແໜ່ງນີ້ $I_D = 0 \text{ mA}$ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຖ້າວ່າ V_{GS} ມີຄ່າຕໍ່າກວ່າ V_T ຄ່າ I_D ຂອງ
ອີມອສເຟດຈະເປັນສູນເມື່ອບໍ່ມີກະແສໄຫຼ

$$I_D = K(V_{GS} - V_T)^2$$

K: ຄືຄ່າຄົງທີ່ຂອງໂຄງສ້າງອີມອສເຟດ

$$K = \frac{I_{D(on)}}{(V_{GS(on)})^2}$$

- ເມື່ອ $I_{D(on)}$ ແລະ $V_{GS(on)}$ ເປັນກະແສແລະແຮງໄຟທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດຈຸດສະເພາະໃນເສັ້ນ
ສະແດງຄຸນລັກສະນະ

1.5 FET: E-MOSFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: n-channel

ຕົວຢ່າງທີ່ 1.1: ເມື່ອ $I_{D(on)} = 10\text{mA}$ ແລະ $V_{GS(on)} = 8\text{V}$ ຈົ່ງຊອກຫາ I_D ?

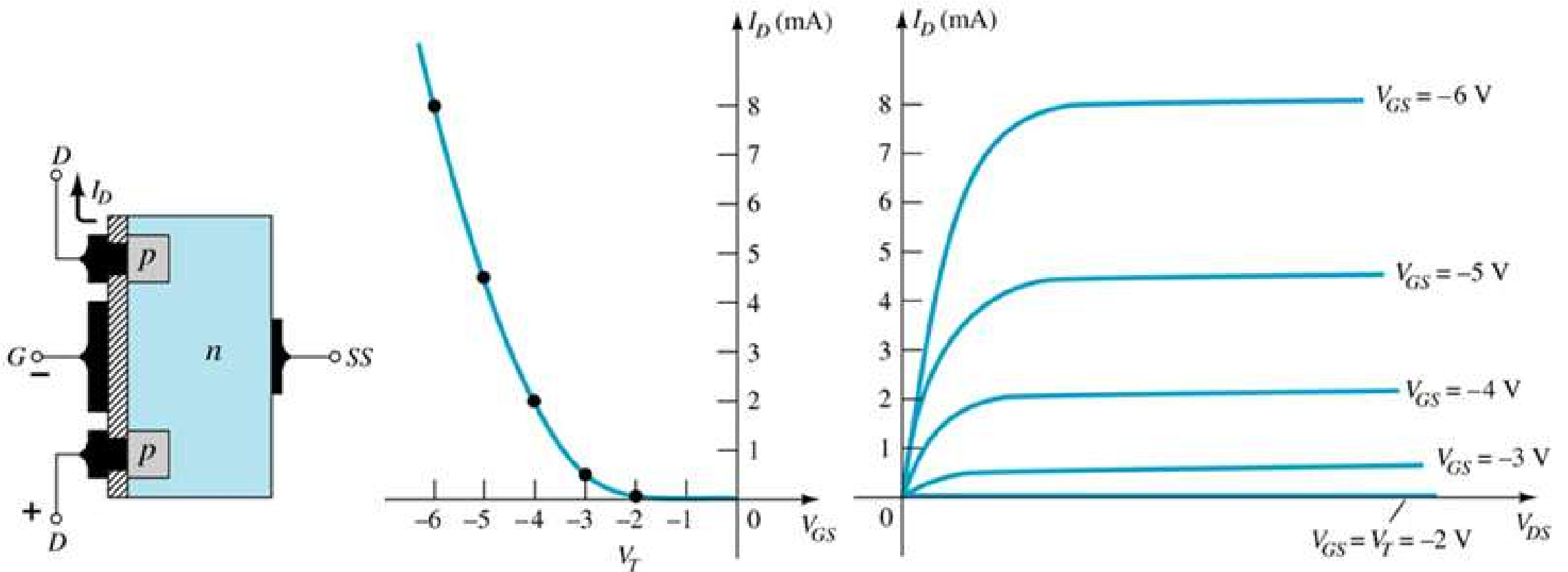
ເມື່ອ $V_{GS} = 4\text{V}$

$$K = \frac{I_{D(on)}}{(V_{GS(on)})^2} = \frac{10\text{mA}}{(8\text{V})^2} = \frac{10\text{mA}}{64\text{V}^2}$$
$$= 0.156 \text{ mA/V}^2$$

$$I_D = K(V_{GS} - V_T)^2 = 0.156 \text{ mA/V}^2 (4\text{V} - 2\text{V})^2$$
$$= 0.624\text{mA}$$

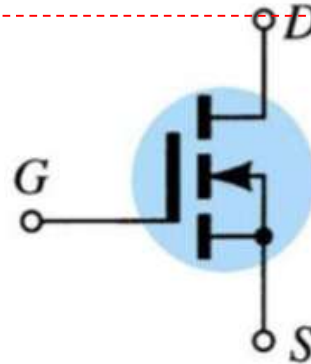
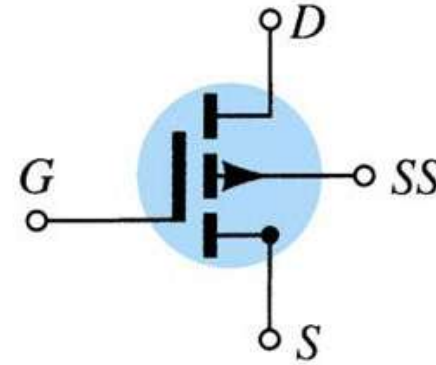
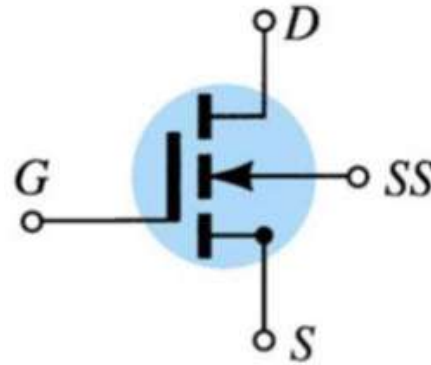
1.5 FET: E-MOSFET: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: p-channel

ໂຄງສ້າງຂອງ E-MOSFET ແບບ p-channel ຈະມີລັກສະນະ ຄືກັບກັບແບບ n-channel ດັ່ງຮູບລຸ່ມນີ້

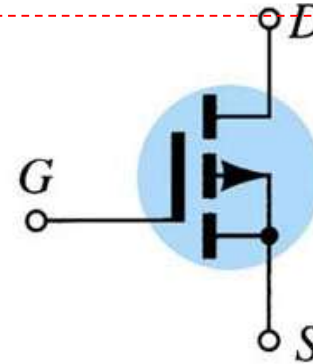

1.5 FET: **E-MOSFET**: ໂຄງສ້າງ ແລະ ການທຳງານ: *p-channel*

ສັນຍາລັກ E-MOSFET

n-channel

p-channel

ຈົບບົດຮຽນທີ 1